

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עו'למים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת בראשית תשפ"א

צו באקומען די און אנדערע ספרים און קונטריסים:

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh
Williamsburg
27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
1-718-384-1652

היכל הקודש קרית ברסלב

ליבערטי
Heichal Hakodesh
Kiryas Breslev
181 Huschke Road
Liberty NY 12747

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
1-845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh
Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
1-845-467-5299

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh
Monsey
32 Dolson Road
Monsey NY 10952
1-347-733-7551

היכל הקודש בארא פארק

Heichal Hakodesh
Boro Park
1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
1-718-384-1652

Visit Our Web Site:

www.BreslevCenter.com

צו הערן די הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א רופט:

חיזוק פאר די
אידישע שטוב
212-444-9169

קול
ברסלב
212-444-9191

חיזוק יומי

צו באקומען די חיזוק יומי
טעלעפאון מעסידזשינג
347-630-2876
אימעיל
chizikyomi@gmail.com

רב המנא אורי כהרתי אדרגו - תרי רב המנא הוו. חדי שהיה תלמידו של רב חסדא
במשמע רבא. ובפרק קמא דקרושין (כה.א.) גבי סבי דגוניא דאמר ליה רב חסדא לרב
דמנא ול צעניתו. ועד היה אורי שהיה תלמידו של רב. כלילעל בפרק "כיצד מעבירך
(נד.א.) דאמר ליה רב לרב דמנא: ברי מריתא לך אוטיב לך.

מ"א דרוש נחמנו בני אהרן בנותא על אש המזבח
אף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה
להביא מן החרוץ - לכאורה משמע שהקטרת
ההקטרו - על מזבח החרוץ היה. הוראת שעה
היתה. בדאשכחנא בקטרת של נשיאים.
כדארמין בשלדא "הבחלת" (מנחות גב.) דאי על
מזבח הפנמי הקטרו - ואי שייבא אש דרושה
למח והא לא היה הדר אש על מזבח הפנמי
למש קטרתו דהא קיימא לן בפרק "אמר לך
המנומה" (ומנא ל.א.) ומערכה שניה של מזבח
החרוץ לקטרו. מיהו בחירות קתיים משמע
שליבת קדשי הקדשים נכנסו לקטרו, ולמש
נשרפו תרין עיון.

בל הנותן מתנותיו ליבין אחר - כל הא קרי
ליה עירא דאיירי, אף על פי שהיה בתן -
שנא ברי מאהורן ואמו מנשה. כדאמר בבבליה
(פ.ב.) אביו מבנימין ואמו מחרודה. ופשטיה קרא
כל לודד - לא כותן כמש הוא, אלא ש. כמו
הקרי "ובני דוד תמיש הדר" (שמואל ב ח.)
מכ"א רעב שלום - ואף על גב דכתיב: "על
שאל ועל בית דומים" - הא הוא רעב.
וסמוכין קדשו.

הוא רעב ויגעו רבוי אלקעור מהגרוניא.
והאמר רבא: צורבא מרגנן חוץ לנפשיה! שאני התם דאתחילו בכבודו. ואי פעית אימא:
שאני רבא אחא ברי יעקב. דמופלג. אמר רבא: ולא פרושי אסורא - אפילו בפניו שפיר
דמי רבינא ורובי קמיה דרב אש, חויה ליהוא צברא דאסר ליה לחמיה צנינא
בשבתא. רבא ביה קלא ולא אשנת ביה. אמר ליה: ליתו היא גברא בשממא? אמר ליה: כי
היא גוונא מי מתחיה בפאפירותא? אמר ליה: "אין חכמה ואין הבונה ואין עצה לנגיד ה", כל
מקום שיש בו חיול השם - אין חולקין כבוד לרב. אמר רבא: בפניו - אסור, ותיב מיתה,
שלא בפניו - אסור, ואין חיב מיתה. ושלא בפניו לא? והא תניא, רבי אלעזר אומר: לא
מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן. מאי דרוש? "נתנו בני אהרן תפוח אש על
המזבח" אמרו: אף על פי שהאש יורדת מן השמים - מצוה להביא מן ההריוט ותלמיד אחד
היה לו רבי אלעזר שהורה הלכה בפניו. אמר רבי אלעזר לאימא שלום אשתו: תמיה אני
אם יוציא הן שנתו. ולא הוציא שנתו. אמרה לו: נביא אתה? אמר לה: לא נביא אנכי ולא
כן נביא אנכי, ולא קד מקובלני: כל המורה הלכה בפני רבו חיב מיתה. ואמר רבה פר בר
הנה אמר רבי יוחנן: אותו תלמיד יהודה בן גוריא שמו, והיה רחוק ממנו שלש פרסאות!
כפניו הוה. והא רחוק ממנו שלש פרסאות! אמרו: ליתמיעוך שמו ושם אביו פמה? אלא:
שלא האמר מילת תיה. אמר רבי תיאי בר אבא אמר רבי יוחנן: כל המורה הלכה בפני רבו
רואי לבישוו נחש, ששאמר: "וענן אלהוא בן בראכל הבין ויהאמי צערו אני לימים וגו' על בן
והלקח" וכתוב: "עם המת וזהלי עפר". ועירי אמר רבי חנינא: נקרא חושא, ששאמר: "כלמי
צפנתי אמרתך למען לא אחטא לך". רב המנונא רמי, כתיב: "כלמי צפנתי אמרתך" וכתוב:
"בשרתי צדק בקהל רב"! לא קשיא: כאן - בזמן שעירא תיאורי קיים, כאן - בזמן שאין עירא
תיאורי קיים. אמר רבי אבא בר ובדא: כל הנותן מתנותיו לכהן אחד - מכיא רעב לעולם,
ששאמר: "עירא תיאורי תיה בתן לודד", לודד הוא היתה בתן, לכלילי עלמא לא? אלא שהיה
משבר לו מתנותיו. וכתוב בתריה: "והי רעב בימי דוד". רבי אלעזר אומר: מורידין אותו
מגדלתו ששאמר: "ויאמר אלעזר תפוח אל אנשי העבא וגו'". אף על גב דאמר להו: לאחי

אבא צוה ואותי לא צוה - אפילו הכי איענש. דכתיב: "לפני אלעזר תפוח יעמוד" - ולא אישכחן דאיצטרך ליה יהושע. אמר רבי לוי:
כל דמתויה מלך גויה רביה - אויל לשאלו בלא ולך, ששאמר: "וענן יהושע בן נון משרת משה מבחורין ויאמר אדוני משה בלאם".
וכתיב:

הרתא - שם הם העיר. דאינו - שם האש שבנאה, והוא אמושי. כך ראיתי בחשובת
הגאונים. רבי כנינא - ברוך סבין לטבח. ולא אמור להראות סבין לחכם אלא מפני כבודו
של חכם. ומנצא רבינא נוטל לו עשרת כבוד העיר, ורב אש רבו במנא מחסיה הוה. והיא
מבבל: דהא רב המנא אורי כהרתי אדרגו - והאיל לא היה רבו דר בה. אף על פי
שהיה בבבל. ואני לא הורתי במנא מחסיה

שהיא מוקמך. תלמיד רבי - חכם כמותו, אלא
שלמד ממנו רבד אחו וא יותר. לנפשח - ברוך
סבין לחטות בו הוא עצמו בנתיב שלו, ואין
צריך להראות לרבו. לפיכא - אחריה דרבא.
אנא מיבין ובענא - כי אביכלא מהאי בשרא
ברמי, אנא ובין לך מין, הלכך, לאו לנפשאי
אלא כשאר כשרא הוה לך. עולא תילתא -
גדל שלישי. והו הוא עמוד בעיקר טעם כשרה,
כהרנן (כבא מיענא סה.א.) ומגדלן אתון עד
שיהו משולשי. ואמרנן נמי (שם סט.א.) מותר
לשליש - בשבתך. אלמא: אורחה עד שליש
לישנא אחרנא: שליש לבטן וקשה ליה הא
דאמר בעלמא (סנהדרין סה.ב.) רב חנינא ורבי
אישעיהו רבא עד עסק בספר יערה, וכל מעלי
שבתא איברי ליה עולא תילתא. ודהתם נמי
לשליש לבטן איכא הא לא היה בבטן מעולם
לא לחוש לסבא - לרב אחו בר יעקב
ובתמיהא קאמר. ואתחילו כבבדו - מן
שאמר לו דניחוש לסבא והתחילו לרבר
כבבדו, לא היה לו ללול ברבא. ואיבעית אימא
שאני רב אחא בר יעקב דפסלי - הריבה נאור.
דהו זקן חכם. ואי אפרושי מאסורא - ראה
תלמיד אדם רוצה לעבור עברה רובו שם
והתן - מותר לתלמיד לקפוח ולגזור.
כנינא - בדקל, ואן משמשין באילן פתום
שבות. אמר ליה - רבינא לרב אש, הא מילתא
דעבדית קמך השתא מי אורי אפיקרותא ורצפה
לא. ואן חכמה וגו' - אין חכמה וכובר
ובתמיה ויען עומדת בנגד חילוי השם. בפניו
אסור - להורות חיב מיתה ביד שמים הוא
דרבא לאו לאפרושי מאסור קאי אלא על האב
לישאל. בפניו הוה - והאי דקתב רחוק מיהו
- שהיה רחוק מקומו ממקום רבו שלש
פרסאות. ומיהו בן אורי - קמיה אורי, והא
רחוק ממנו קאמר - ואי הוראה לאו רחוק ממנו
הוה, אפי אתא רבי יוחנן לאשמעינן. צפנתי
אמרתי - כנסתי דברי מלהרות, במקום
שהוא חוטא לעילא. אקח - דברי תורה. עירא
היאור - רבו הוה. כדכתיב "יהה רחוק"
רב לודד. מורידין אותו מגדלתו - לעיל קאי
אדעירי. מנורה הלכה כפני רב. את אוי אבא
אמר - דחלק כבוד למשה, דכתיב "אשר עזר ה'
את משה" וזהוה הלכות גויה "אין את הוה"
אינש - לירד מגדולה שפסקו לו מקמי הכי.
דכתיב ולפי אלעזר תפוח יעמוד ושאל לו -
שהיה עולא תישע ליהוה צריך לישאל רב
הלכה מאלוה. ולא אישכחן - אלא מיתת
משה דאיצטרך ליה יהושע לאלעזר לשאל
כלום. מותיב - משיב דבר מורה הלכה. לשאל
- למיתה. בלאם - ואימים הם לך, דהו היה
כמורה הלכה.

43 אבא צוה ואותי לא צוה - אפילו הכי איענש. דכתיב: "לפני אלעזר תפוח יעמוד" - ולא אישכחן דאיצטרך ליה יהושע. אמר רבי לוי:
44 כל דמתויה מלך גויה רביה - אויל לשאלו בלא ולך, ששאמר: "וענן יהושע בן נון משרת משה מבחורין ויאמר אדוני משה בלאם".
וכתיב:

1 **מכר** שיתיה לשמעיה — פירש בקונטרס: לרבי תניא דאמר אינבורי עובד — לית ליה דרב
 2 ששת, ואסור להחפלה עו שיעור מאליו, ואומר רבני יצחק: דאפילו עובר זמן הפלה
 3 לא יחפלה, דשכרו או שיהו חשבתי ליה עו שיעור מאליו, ומיהו, אין טראה להלכה כרב
 4 ששת, ורבני זנאלי פירש בענין אחר, וחרונו לברכה: אמר רבי תניא, כל המפסיק ביום שעת
 5 נאווה, פירש: כל המעביד זמן, ומכסה יצור שעת
 6 נאווה, כלומר: בעת שמתברר עליו טומן אותו שלא
 7 תניב — טריון וחזקין צרות בעיר, לשר פסיק
 8 כיאפיק נתיים עינבור (איוב 4), רבי יוחנן אמר: כל
 9 שאינו פסיק איתמור, כלומר: כל מי שאינו מכסה
 10 ומעביד, אלא מגלוד פסיק מן, וירצא להלחם
 11 כנגדו ולכבושו, וזו הגאון הוא עו שכתורו על
 12 אדם, רבי תניא סבר לטבוע שפיתה עדי להעבירו
 13 ולהפניו טפי עדיפא, ורבי יוחנן אמר יחזיקין שנת
 14 שיהקע בשניה ורענע מן החפלה, אלא ללגוזו כדי
 15 להתעסק בדרך ומיצא בה רבי להפניו ואחר כך
 16 יחפלה טפי עדיף.

17 **בצד** אל יורה — פירש בקונטרס: בדקתי אחר
 18 מקרא זה ואינו כלל הכתובים, ושנא
 19 בספר מן סירא הוא, ומעניו כבמה מקומות שמביא
 20 החלמוד מקראות הכתובים בספר מן סירא,
 21 כדאשכחן ב'יהושע' ו'ב'א קמא בצד', כל שן
 22 למעניו ישכון וכן ארם לזמנה לו, וכן 'סלסלה'
 23 ו'תרומתן' ובגידים תושבין', ואפרזין בירושלמי
 24 דברות שהוא כתוב בספר מן סירא, ורבי
 25 החלמוד פירש: שהשיב רבנו לביטוסא בשן דורש
 26 בירושלמי: כל המעיר אל יורה, ד'רבתי' ש'שמעי' נא
 27 זאת עשייה ושכרתה ולא מייך, ד'חבי' איתא
 28 בירושלמי ברש פ'ק א' ע' עמודין, הבא מן הדרן
 29 אסור להחפלה מזה הדיעם ד'רבתי' ש'שמעי' נא זאת
 30 וכו' וגו' רבי ירמיה ורבי יוחנן גיבש רבי אליעזר
 31 בנו של רבי יוסי הגלילי אומר המעיר אסור
 32 להחפלה — לא מסתברא אלא מן הדרן קרא
 33 ש'שמעי' נא זאת, ורבי עמרם דיה לשרבות,
 34 ובכרובות כתב: 'לדבריהם להוחרת' בדריש
 35 בכריתות (יגב), ומתאי טעמא אל תחפלה ד'חוי
 36 שכור מתוך שטרודו בפרונו ובכעסו, ורבינו תם
 37 מפרש, דמתאי קרא קדישי: 'ידעו שקע לא
 38 בעיר' (איוב 4), כלומר: שעת צרה אל תחרין
 39 תחלקך, כשש טרודו, ובכמה מקומות רגיל
 40 החלמוד לקע המקרא, נתן 'הנחם וקם לו',
 41 ומיהו, קצת קשה: 'בער אל יורה' ד'חוי' ד'חוי'
 42 לממרו אל תחפלה.

43 **אלא** לישנא — כמו מילי תופת תמוה, וקרי
 44 ליה בלשון פים, שמשך ד'קא' מים נמשך,
 45 ד'כתיב' בספיה ד'קרא' ו'היסוריו' מחלה מקרבך"
 46 ע' ע' ש'יבך ד'חוי', כדאשכחן בני רפאית מן
 47 מורה: 'לא תחפלה אשר נמשך במצרים אל אשם
 48 עדיך', וכתבין נמי (מלכים ב' 4) 'דפאתי למים
 49 האלה.

החם

1 יולתי לפסור — לטען על כל ישראל לפני הקדוש ברוך הוא דרב שפיטור כולן מדינא
 2 לעתיד לבוא לומר שוקן שכרתיים ואין נתפסקין עו עונם, מ'ין תפלה — אם דנין אותו על
 3 שלא הו' מתפללין בכונתו, וכל אנו לפוטור, הפסיק מן — המעביר תפלת מן אבר'הם,
 4 שאינו אומר, בעיקר נאווה — שעת ש'כרתו אינו מחפלה, מ'ריון וחזקין צרות בעיר
 5 ש'לא יכיר ע'לו, שאינו פסיק איתמור —

6 ד'האי' מפיך — לישנא ד'גלוי' הוא, ד'חבי' קאמר:
 7 כל שאינו מגלה פניה שעת ש'כרתו, לומר:
 8 כל שאינו מחפלה אפיך מים — גילוי' הו',
 9 כד'כתיב' י'גלו' ומסודות, מ'ר ש'ניתה' ל'טעמיה'
 10 אמר לו, תניחני לישן מעט, ובשעיני בני —
 11 תפלה הקצנה, רבי תניא ד'אמר' א'עבירי עו —
 12 לית ליה דרב ששת, ואסור להחפלה עו שיעור
 13 מאליו, בצד אל יורה — בדקתי אחר המקרא, הו',
 14 ואינו בכל הכתובים, ושנא בספר מן סירא הוא,
 15 ויבא שדאווה — ר'ח ד'רשמית' מנשבת בו וחוקק,
 16 צלואה — דעת צלולה כיומא ד'איסטא' —
 17 כשנמשכת רוח צפנית יום אורה הוא, וזכו
 18 לכל, כ'אמר' ב'בימות' פ'ר'ק 'הערי' (עבא),
 19 מפני מה לא מלו' ישראל במדבר — מפני שלא
 20 שבהו ב'רוח צפנית', אבל כיומא שדאווה ד'אמר'
 21 החם: לא מ'חלנין' ב'יה', ולא מסתרינן ב'יה' קריב,
 22 כותחא — אפילו ציווי עבדה קלה היתה
 23 מנסתלת ארתי, אל תני — לא ה'יתיה' שנתו כמו
 24 ש'ניתיה', יו' ד'אריכי' — ימים שהוא בקבר
 25 אריכי לישן, וקטני ל'טעוק' תרודה ובמזגה,
 26 וענינם מ'בא' — ונישן ד'רבי' יום י'פ'ע' — היה
 27 קובע לו לשנות כך כן פרקי' ביום, והיה רגיל
 28 ל'טעוק' ביום, ופעמיים שהיה טרוד מ'מנוחתו'
 29 ביום, ופ'רע' קבועת עתו ב'לילה', אל תחפלה
 30 שלשה יום, א'ין ד'עונו' מ'שעת' עליו מ'פני'
 31 טרודו ד'רבי', ונתת עס יום שלשה — והדר
 32 ז'אבינה', מכלל ד'ער' השתא לא היא בעיה,
 33 ד'אי' ב'יה' ש'בא' — ר'ח ה'חשב' מ'כרתו', ד'אמר'
 34 ב'יה' ד'רבנן' — משום ר'יהא, ת'תפתח' בנין —
 35 ש'מפסיק' אותו על ד'רב', ומ'תרחש' כשטוב לבו
 36 ב'ין, ר'ח ה'תוח' — ואמרן לעיל ד'ריתא' ד'ומיא'
 37 ד'מתיא' ד'הוא, ו'כתיב': 'ז'אמר' אל לכו לא
 38 אוסיף וגו' ד'אריכי', ת'מתיישב' בנינו — ש'השתה'
 39 ין וא'ין ד'עונו' מ'טרופה', נתן ב'בעיני' א'ריתי' —
 40 את חשבונו ב'גיטמארי', יא סוד — וזה הו'אל
 41 ולא יא' סוד — שקול הוא כ'מ'תדרין' של
 42 שבעים, שלם בו ש'ר' ל'ישעם' — ש'הותן'
 43 ו'שמחין' ומקבלין ע'למין ב'יהוה', לא ל'אוב' — ר'רע'
 44 אינו בכלל ה'כרבת' — לא הגיע ל'סוף' פרשה,
 45 גמורה, ואפילו הוא עשיר ד'ברכס' אחרים,
 46 ש'יקח' כ'כף' ע'שיר' — ש'מותר' ל'לוקח' כ'כף'
 47 מעל עס ב'ירושלמי', ד'כל' נ'יקח' כ'כף' מ'עושי' א'רם'
 48 מן ה'מים' ומ'לת' ב'פ'ר'ק' 'בכל' מ'עריבין' (ל'עיל' ד'
 49 כ'ב'ג).

אם

37 תבא אל אחוה ונתנה שם ימים שלשה ואביקנה כעם וגו'". אבדה דשמואל, כי אתי באורחא לא מצלי תלתא יומי. שמואל לא
 38 מצלי בביתא ד'אית' ביה ש'יכרא, רב פפא לא מצלי בביתא ד'אית' ביה ד'רסנא. אמר רבי הנינא: כל המתפתה ב'ינו' יש בו מ'דעת'
 39 קולנו, ש'נאמר': 'ו'י'ר'ח ה' את ר'יה ה'נחוח' וגו'". אמר רבי הנינא: כל המת'ישב' ב'ינו' — יש בו דעת ש'בעים' ו'קנים', יין נ'תן' ב'ש'בעים',
 40 א'ריתו', ו'כוד' י'תן' ב'ש'בעים' א'ריתו', נ'גנן' יין ו'צא' סוד. אמר רבי תנין: לא נ'גרא' יין אלא ל'נחם' א'בלים' ו'ל'שלם' ו'ל'ש'עיים',
 41 ש'נאמר': 'ו'תנ' ש'כר' לא'ובד' וגו'". אמר רבי תנין: רב פפא: כל ש'אין' יין נ'שפך' ת'רוך' ב'יתו' פ'מים' — ל'נחם' ב'כ'רבת', ש'נאמר': 'ו'כ'רו'
 42 את לחמך ו'תנ' ש'כר' מ'כיו'ד', מה ל'חם' ש'נ'קח' ב'כ'ס'ף' מ'עשר' — אף מ'ים' ש'נ'קח' ב'כ'ס'ף' מ'עשר'. ו'באי' נ'הו' — יין, ו'קא' קרי ל'יה' מ'ים.

עירובין. פרק שישי – הדר דר סו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזליץ)
קמא
תוספת

1 לא מה מערב אפילו בפתוח בו' – דלקולא אקשינהו רבי יוחנן ולא להומרא,
 2 דכל בעירובין לחלק. ומה מערב אפילו שכירו ולקטנו – דנברי, אם ישראל הוא
 3 כדאמר ר' הילא (סו.סא.) נותן עירובין ורזי. אף שוכר אפילו שכירו ולקטנו – דנברי,
 4 עם נברי הוא. ומשכיר רשות אורזין לדיווי החצר. אחד מערב על ידי כולן – בגון
 5 שתי חצירות ופתח ביתניהן, ובאו לרעב בו' –

6 זו – אחד מוילף עירובהו של זו לתוך של זו
 7 והוי שלח לחבירו, כדנתי בהאי פירקא (עב.ג.)
 8 תנשה שבבו את עירובין, שחוק מלוכין אותו
 9 לנטוקם אחר – אחד מוילף על ידי כולן, המשא
 10 – ישראל ששרייהו עם הנברי בחצר אחת. אחד
 11 שבו ולא עירוב – במטבלין רשות לאחד מן
 12 אלעיו – בהא מילתא דאמרן לעיל ששכרו
 13 מן הנברי ואחר כן ביטלו. ויהי – לשון מריח
 14 כמו 'בת תהיא' נסמכת עבודה ויה (סו.ט.)
 15 כלומר. מעיין ומחשב לדעת טעמו של דבר. כל
 16 מקום שאסורין – זה על זה בלא עירוב, ואם
 17 היה רוצין לערב יוכלין לערב. מבטבלין – אן
 18 שבו ולא עירוב – במטבלין רשות לאחד מן
 19 הוי חילוי חצר דידהו, ותתא מותרת לטלטל
 20 בבולה, ובבלב שלא יצאיו מן הביתם לחצר
 21 אלא מביתו של אותו יחיד בלבד. כל מקום
 22 לאתיי שתי הצירות זו לפנים מזו – הדיבא
 23 רלא עירבה פנימית לעצמה אסרה אחרונה.
 24 אפילו לרבן דפליגי עליה דרבי עקיבא מרז
 25 דרגל האוסרת במקומה אסרת שלא במקומה
 26 בגון בחינה משום דריסת הרגל שיש לה
 27 עליה, ואם רצה לערב עמה – משכילן
 28 שכוז ולא עירוב – במטבלין בני פנימית רשות
 29 לבני היצתה, אותו דריסת הרגל שיש לה עליה.
 30 שתי הצירות – פתוחות למכרו או לעשות דברים פתוח ביניהן – מרבב אם רוצין,
 31 ואם לא עירבו בו עם זו – זו ומותרת לרשות ומותרת לעצמה. אין מבטבלין – אם
 32 הוצרכו לטלטל מזו לזו, אין מבטבלין רשות של זו לזו. ולא תקן ברבן ביטול רשות אלא
 33 הדיבא דאסרי עליהו. לא לאתיי גויי. שדר עם שני ישראלים בחצר, שאוסרין אותן
 34 שני ישראלים זה על זה, ואין יוכלין לערב בשביל הנברי, וקאמרין דאין מבטבלין. ואי
 35 איתא גוי מתאמול – אבאין קדי לזו אוסרין, ואין מערבין, הא מצו לעירובין ולמנהג
 אלא

יפה געשיהם ששכרתם. תהו בה נרדדו, וגוי אמר רבי יוחנן הכי? והאמר רבי יוחנן: שוכר בקעורב דמי. מאי לאו? מה מערב בקעורב יום – אף שוכר בקעורב יום! לא, מה מערב, ואפילו בפתוח משונה פרוקה – אף שוכר בפתוח משונה פרוקה. ומה מערב – אפילו שכרו ולקטנו, אף שוכר – אפילו שוכרו ולקטנו. ומה מערב, המשא ששרייהו בחצר אחת – אחר מערב על ידי כולן, שוכר נמי, המשא ששרייהו בחצר אחת – אחר שוכר על ידי כולן. תהי בה רבי אלעזר, אמר רבי יודא: מאי תהיא דרבי אלעזר? אמר רב שיש: בגדי רבה רבי יודא לא ידע מאי תהיא דרבי אלעזר? קא קשיא ליה דשמואל רביה. דאמר שמואל: כל מקום שאוסרין ומערבין – מבטבלין מערבין ואין אוסרין ואין מערבין – אין מבטבלין. כל מקום שאוסרין ומערבין – מבטבלין, בגון שתי חצירות זו לפנים מזו. מערבין ואין אוסרין – אין מבטבלין, בגון שתי חצירות ופתח אחר ביניהן, אוסרין ואין מערבין – אין מבטבלין. לאתיי מאי? לאו לאתיי גוי ואי דאתא מתאמול – לוגר מתאמול!
 אלא

אז לא יועיל שיטתא לא אתרעה בה, ועוד שי לומר: דהו דאמרי אסרה לזו כרבי מאשי,
 דאמר אסור יחיד במקום נברי. רבי יוחנן דבמקום נברי, רבי יוחנן דבמקום נברי, רבי יוחנן דבמקום נברי – פירש בקנטוס. והו שם הרבה בתים של ישראלים שהיו
 אלעיו בו יעקב, אבל אורזי לא מוריין. אבל אן כסריא לן דהיא כרבי אלעיו בו יעקב, דהא
 אבי רבא קיימי כותיה בעובדא דהון בר רסחק
איכלעו להוואו פנורג בו' – פירש בקנטוס. והו שם הרבה בתים של ישראלים שהיו
 אוסריים זה על זה. וש פירושם שנונה דבם. פנורג שו בו חדרים רבה פתוחין
 לחצר, והאבסנאים נבנסין בהן ואוסרין זה על זה. וגם זה אמר, דכי הואי נגמי אסרי כמו
 הבהרה ששבתה כהן. **יפה** עשיהם ששכרתם – רבתי ותנאל פסק רבי יוחנן אף
 גב דשמואל פליגי עליה בסמוך, דקסבר דכל מקום שאסרין אין מערבין ואין מבטבלין, דבכל דוכתא קיימא לן כרבי יוחנן לגבי שמואל ודברי הימיל בעירוב. ואומר רבתי יגה: ולקמן בפירקין
 (ע.ג.) דייק ביריחה שמואל. דתניא. כל שנאסר למקצת שבת – אסר לכל השבת כולה, כגון של בתים בשני צידי רשות הרבים היקופים בנרם מתיצה בשבת. וה הלל לאתיי מת נברי
 בשבת דאין מבטבלין, ולקמן שנתעטא אמרין דנת נברי בשבת אליבא דתנא דאמר שוכרין – לא תביעי לה, והשוא תרתי ערביין, ורואי בנימיא. שפע מינה: לא מיתקנא דהיא ביריחה
 כרבי יוחנן דאמר שוכרין, ורוחק לומר דלאתיי מת נברי בשבת איירי דלא ביטלו, ולא משתרו כשמות הנברי אף על פי שעירבו מעל שם, אבל ביטול מתיי. שהדי הקיפם נברם מתיצה איירי
 אפילו על ידי ביטול, כדאמרין בסוף שמועטא אסרין דנת נברי בשבת אליבא דתנא דאמר שוכרין, ורואי בנימיא. שפע מינה: לא מיתקנא דהיא ביריחה
 מילתא ארייחי, מכל מקום מדנקט טמאן דלתלמוד הכי – שפע מינה דרבי הלכתא. **יפה** עשיהם ששכרתם – לא דמי למקו וממכר ליאסר בשבת, ולא דמי לזו אלא כמותה בעלמא שאין
 עושין אלא לתרתי לטול. **מערב** אפילו שכירו ולקטנו – פירוש: כדאמר שמואל לעיל אפילו שכירו ולקטנו של נברי כגון עירוב ורזי, ואם אמר: דהו אלאיב דרבי יוחנן קיימי,
 וברורשמו משפע ולתי ליה לרבי יוחנן אה סריא. דאמר רבי יוחנן הוה: ישראל נברי שהיו דריס בבית אחד – צריך ישראל לבטל דהנברי להשכירין ויש לומר: דהוה שגוריה שותפים
 בבית ישראל נברי, ולא דמי כשכירו ולקטנו דהבא, ועוד שי לחלק: אמר יחיד הנברי לישראל שהוא שכירו ולקטנו חדר אחד שילא חדר הנברי להשכר, בו דהו השתא הנברי מסולק מישראל
 ואין יכול לטלק הישראל – בבחיאי גונא לא אמרין נותן עירוב ורזי, ובכי הואי גונא איבא לאוקמי דהיא דירושלמי. **כל** מקום שאוסרין ומערבין מבטבלין – דהאי כללא לאו ודאק בכל
 מקום, דהיי חרבה שאמר שמואל בסמוך: אין ביטול רשות בחורבה. ואפילו בחצר מסיק רבא לקמן אליבא דשמואל דאפילו שתי חצירות זו לפנים מזו. פנמיס מבטבלין ופעמיס אין מבטבלין,
 ומה שפירש כאן בגון שתי חצירות זו לפנים מזו – היי לאביי ורבא לאורוחו ענין שמשפיש לקמן. והיי מציא לטימור: כגון אנשי חצר ששכח אחד מוז ולא עירב, אבל הא – מניתין דהיא לקמן
 אלא וטמון' ליה לא שפעתי האי.

ואי דאתא מתאמול לוגר מתאמול – דאם אין תכרי רוצה להשכיר – מה יוכל ביטול לתועילי אף על גב דשמואל איה ליה לעיל הלכה כרבי אלעיו בו יעקב דשרי יחיד במקום נברי, הא
 אמרין לעיל דאין הביטול עושהו יחיד במקום נברי – ששום באם כן מבטל תורת עירוב מאותו מברי, ואפילו מתרצה הוים להשכיר או שנת. ועל זה קאמרין דאין מבטבלין, משום
 דמתאמול לא היו יוכלים לערב לפי שלא תרצה להם מתאמול להשכיר, ובתיי מבטלן קרייא ביה, דכיון דאם היה אתמול מתרצה ויה יוכלי לערב. וכשכשר הוים ממנו או שנת – יוכלין
 לבטל שפיר.

קמב

עירובין

פרק שישי - הדר דר סו עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזלץ)

תוספות

1 אלא לאו דאחא בשבטא - להכי חשיב אין מערבין, אפילו עירבו מאתמול, לפי שאין
2 הגבר אסור כי ליתיה, רבני חזקה. מכל מקום שבטא הגברי - נחשבלי עירוב
3 לגמרי, ושבו אחי חזרו לנתקמו אף על פי שחזרו ושכרו ממנו "אוסרין ואין מערבין" שכתב
4 אב"ה תלמידו. אין ביטול רשות בחורב - בית מנאן ובית מנאן וחורבא בניהון. 5

6 **שהמבוי** לחצרות חצר לבתים - דייקון
7 מנה פתח פירקין דאין מבוי נזיר
8 בלדו וקודה. עד שיתו בתים וחצרות פתוחים
9 לחוכה: שתי חצרות לגמרי, ושני בתים לחצר.
10 ומידה, וחצרות שמעלתא קאמר שמואל: אפילו בית
11 אחי חצרה אחת חזר מנייהו באחריתא.
12 **כיצד** נתנו עירובין בחצרות: כי שתיקון אסורות
13 - ואם תאמר: אב"ה דחבי פליג עליה
14 ואמר יש בטול מחצר לחצר? הא בהדיא תנא הכי
15 לבקן ממון פירקין ויש לומר. דבאי חזו מפרש
16 שתיקון אסרות - עד שיטבל.
17 **נתנו** עירובין בחצרות: כי האי רב פנימית למאן
18 נכבטיל - הא פשיטא לן דבולן יבולן
19 לבטל אצלו, דהוא מותר למקמן. ורבא לא אסידי
20 אלא שביוראה דרגן דיערב.

21 **ליבטיל** לבני פנימית ליתא לעירוביהו גבייה
22 - דכיון שאין יכול לבטל לבני חצונה
23 משום שאין ביטול רשות מחצר לחצר - לא מי
24 שקלי. בני פנימית לעירוביהו בחצונה, הא דמי
25 עלתיה. ולא עוד דאמרין אבא מציעיא
26 שתרביאיהו? (לעיל מג"ב.) רשות אחת משתמש
27 לשתי רשותיו, ואין שתי רשותיו משתמשות
28 לרשות אחת. מפרש רבתי נה: וכדנשת
29 אמצעות עירובא בזה וכו' - מותרת עם שתיקון.
30 שתיקון אסורות עמה. והתם כל חצונה וחצונה
31 לעצמה מותרת במקומה. אבל רבא. דבני חצונה
32 נמי אסרי במקומן, מפני הפנימית שלא עירבו
33 דאסורת עליהם - אהו אינוו מני ואסרי חצוין
34 נמי לבני הפנימית, ממי שעירבו עמהם ובטל
35 עירובן.

שכח

26 זו לפנים מזה - פגמים מבטלין, ופגמים אין מבטלין. כיצד? נתנו עירובין בחצונת, ושכח
27 אהר, בין מן הפנימית בין מן החיצונה, ולא עירב - שתיקון אסורות. שכח אהר מן החיצונה ולא עירב
28 ושכח אהר מן הפנימית ולא עירב - שתיקון אסורות. שכח אהר מן החיצונה ולא עירב
29 פנימית מותרת, וחיצונה אסורה. נתנו עירובין בחצונה, ושכח אהר בין מן הפנימית
30 בין מן החיצונה ולא עירב - שתיקון אסורות; הא בר פנימית למאן נכבטיל? ליבטיל
31 לבני פנימית - ליתא לעירוביהו גבייהו, ליבטיל לבני חצונה - אין מבטל רשות מחצר
32 לחצר, הא בר חצונה למאן נכבטיל? ליבטיל לבני חצונה - איכא פנימית דאסרה עליהו,
33 ליבטיל לבני פנימית - אין ביטול רשות מחצר לחצר. נתנו עירובין בפנימית ושכח אהר מן
34 הפנימית ולא עירב - שתיקון אסורות; הא בר פנימית למאן נכבטיל? ליבטיל לבני הפנימית
35 איכא חצונה דאסרה עליהו, ליבטיל לבני חצונה - אין ביטול רשות מחצר לחצר.
שכח

1 אלא לאו דאחא בשבטא - אלמא: ביטול רשות לא תקן אלא ודאי חזרו לעירוב
2 מאתמול. אלא שמערת - דשמאלא. דאמר בשתי חצרות זו לפנים מן שניו סובל לבטל
3 דריסת רגלם לחצונה. את אסרת ניהו - רב זוסף חלה ושכח תלמודו, וקא מדבר ליה
4 אב"ה תלמידו. אין ביטול רשות בחורב - בית מנאן ובית מנאן וחורבא בניהון. 5

6 **התבטל** פתוחים לה, ואסור להשתמש בה אלא
7 אם כן עירבו - אין מבטלין רשותו. או לזה
8 לחזקה. דלא אחזר להבטיח ולהצניח במיתו
9 לחורבה. דלא שרו רבנן ביטול רשות אלא
10 בחצר שלפני הבית. דאקילו בה רבנן, דחיי עיקר
11 תשמעתייהו התם. מתוך שאוסרין - בני
12 פנימית על בני חצונה משום דריסת הרגל -
13 פנימית לזרם דריסת רגלם לא עירבו בני
14 חצונה אפילו לעצמה. והדיא רגל אסורה
15 במקומה ואסרת שלא במקומה עד שתטבל.
16 ואחא שמואל אלא לנו בעירובין - בהמתה
17 והתיר שמואל לנו בעירובין - להוסיק
18 דהוה אלא בלשון פגשית - ובמשנתנו (ס"ט)
19 תנן. אנשי חצר שכח אחד מהם רב נתנו לו
20 רשותו כו', אלמא: בחז חצר נתן ביטול, ולא
21 בשתי חצרות. והאי סמינא דאנשי חצר ולא
22 אנשי חצרות - לאו שמואל קאמר לה. אלא
23 רב זוסף קא דייק לזרם מלתא דשמאלא. שמואל
24 לחצונתו כתיב לבתים - במתניתין פירקין
25 דהא אית דייק שמואל בלשנא דחצרות ובתים
26 ולפי מנינה לבקן מזה דלא מקרי מבוי לחזות נזיר
27 בלדו וקודה עד שיהיו בתים וחצרות פתוחין
28 לחזו, ובתי חצרות לגמרי ושני בתים לחצר.
29 אבל חורבא דהיא תשמעתייהו -
30 ואסרי אחרדי, אימא ליבטלו. מתוך שאוסרין -
31 אם לא עירבה פנימית לעצמה. והדיא רגל
32 האסורה במקומה - אפילו רבנן מודו דאסרת
33 שלא במקומה. מבטלין - דריסת רגלם
34 לחצונה ומותרין בני חצונה לעירוביהו. ופגמים
35 אין מבטלין - ואף על פי דאוסרין. נתנו את
36 עירובין בחצונה - כן דרך כשמעריבין שתי
37 חצרות יחד, אהו עירוב שעירבו חצר ה'
38 לעצמה להחזיר דחזון שבתובה - מוליכין לחוך
39 בחציתה. והאי נשקין עירוב אחר. שתיקון אסורות
40 - ולא נתנו לחו ביטול עטמא מפרש לבקן
41 ואילו. נתנו עירובין בפגשית - בני
42 מוליכין עירוב שביקוהו המתירן לחצוין, ונתנהו
43 לחוך הפנימית. שתיקון אסורות - אין ביטול
44 מתוך פנימית מותרת - על ידי ביטול שאוסרין
45 לזרם אהו בני חצונה שנתנו עירובן לחוכה
46 הדריגלה עירובן להחליט כחורין פנימית.
47 ואוסרין עליהם, משום והדיא רגל האסורה
48 במקומה בשביל ההוא ושכח ולא עירב.
49 ואסרת שלא במקומה. והואיל הדריגלה העירוב
50 שם. ומודה שמואל בהא דמבטלין אתוה הרגל
51 שתרביאיהו עירובן לחוך הפנימית ומשתיקין
52 ששכח ולא
53 פנימית. הא בר פנימית - ששכח ולא
54 ליתא לעירוביהו

55 נביתו - ולכשיבדלו מן החצונה - הרי זה כלא עירוב, וכולן אוסרין זה על זה. לבטל - נמי דריסת רגלו לבני חצונה, ורשותו לבני חצונה, דאסתלק ליה לגמרי ודרי כולן מותרין.
56 אין ביטול רשות - מתן חצר זו לבן חצר אחרת לשמאלא, ואף על פי דאסר עליהו. ואי קשיא: ליבטלו בני פנימית רשות חצוין לבני האי אלא עירב, והיא אלא רגל ומותרת במקומה.
57 דהי דחיי הוא ואינו אסור על חצונה, ותשתרי חצונה לאו מילתא היא, דהא דכיון דבטלי רשותיהו לגביה - היי לחו אינוו רגל האסורה במקומה. כדתנן: נתנו לו רשותו לחו
58 מותרת וכן אוסרין. ואסרי החצונות. ואף על פי דעירבו בהדיא - הא מיל עירוביהו מבי אסתלקו לזר מותרתא בפנימית. ונהו דאין לתן רשות לחוציא מבתיקון חצר - מבבל מקום
59 דריסת הרגל יש לחן בפנימית ובחצונה. ואם תאמר: יבטלו אף דריסת רגלם לחצונה אין ביטול רשות מחצר לחצר. איכא פנימית דאסרה עלה - שהרי בטל העירוב בשביל זה,
60 חזי ליה פנימית רגל האסורה במקומה, וליחיהו לעירובא לגבה. ליבטיל לבני פנימית - אף לבני פנימית. הא בר פנימית למאן נכבטיל? ליבטיל לבני חצונה דאסרה עלה - שעירבו
מריגלה לחוכה. אין ביטול רשות מחצר לחצר - כלומר: אין ביטול רשות מחצר זו לבן חצר אחרת. כיון דפנימית אסורה - חצונה נמי אסורה מפני רגל האסורה במקומה שאסרת
עליה. ועוד, שאין עירובה אצלה.

נתן בעירובו. למאן נכבטיל. ליבטיל לבני פנימית - דתהוי פנימית מיהא שריא לעצמה. וחצונה חצונה מפני דריסת רגלו של זה חצונה במקומה. ליתא לעירוביהו
נביתו - ולכשיבדלו מן החצונה - הרי זה כלא עירוב, וכולן אוסרין זה על זה. לבטל - נמי דריסת רגלו לבני חצונה, ורשותו לבני חצונה, דאסתלק ליה לגמרי ודרי כולן מותרין.
אין ביטול רשות - מתן חצר זו לבן חצר אחרת לשמאלא, ואף על פי דאסר עליהו. ואי קשיא: ליבטלו בני פנימית רשות חצוין לבני האי אלא עירב, והיא אלא רגל ומותרת במקומה.
דהי דחיי הוא ואינו אסור על חצונה, ותשתרי חצונה לאו מילתא היא, דהא דכיון דבטלי רשותיהו לגביה - היי לחו אינוו רגל האסורה במקומה. כדתנן: נתנו לו רשותו לחו
מותרת וכן אוסרין. ואסרי החצונות. ואף על פי דעירבו בהדיא - הא מיל עירוביהו מבי אסתלקו לזר מותרתא בפנימית. ונהו דאין לתן רשות לחוציא מבתיקון חצר - מבבל מקום
דריסת הרגל יש לחן בפנימית ובחצונה. ואם תאמר: יבטלו אף דריסת רגלם לחצונה אין ביטול רשות מחצר לחצר. איכא פנימית דאסרה עלה - שהרי בטל העירוב בשביל זה,
חזי ליה פנימית רגל האסורה במקומה, וליחיהו לעירובא לגבה. ליבטיל לבני פנימית - אף לבני פנימית. הא בר פנימית למאן נכבטיל? ליבטיל לבני חצונה דאסרה עלה - שעירבו
מריגלה לחוכה. אין ביטול רשות מחצר לחצר - כלומר: אין ביטול רשות מחצר זו לבן חצר אחרת. כיון דפנימית אסורה - חצונה נמי אסורה מפני רגל האסורה במקומה שאסרת
עליה. ועוד, שאין עירובה אצלה.

1 **וישראל** בית סאתים אינו אוסר כו - אומר רבינו יצחק: דאם הוּקף לידה - אפילו בית
 2 סאתים אוסר. דכין הוּקף לידה. הוּקף לידה אוני עמוד מבוסס אויר על מבוי,
 3 ואוסר עיין פתח הפתח למבוי. ובקטרטס לא פירש כן, אך אדרבה פירש: יותר מבית סאתים
 4 דוקא בשלא הוּקף לידה. **לא הוּקף לידה** - אינו אוסר. **ומאי** טעמו ולמא אסור רשות
 5 החדיד וגמרה היא - מכאן התייר רבעו תב בנייה

6 אחת יתירה מבית סאתים שלא הוּקף לידה
 7 לטלטל מתוכה לחוץ. הויאל ולא היתה רשות
 8 הרבים וגמרה, כגון סרטיא ופולטיא עוברת לפניה.
 9 התייר להעמיץ הפתח מתוך הגינה אף על פי
 10 שעמוד דלתון ונתון תחת הכניסה. או לטולל מתוכה
 11 לחוץ. ואין לחזק בן סלע הדחום, משום דלא
 12 שכיח שדרי כל עיקר גינהו זו שלא יבא לטלטל
 13 בכולו והאי טעמא שייך נמי הבא. ועוד שי לדרקף
 14 מאד דהינא מפרק כגאק רשבת (א.א.) ארבע
 15 רשויות לשבת, ואם היה אסור לטלטל משאר
 16 סמליות לקרפף יותר מבית סאתים - משבחת
 17 להו משה. **ומאי** לא ערבינן כו - קודם מילה
 18 היה כדפירש בקטרטס. וכן משמעו מדומה דך
 19 אבידה ליהוה, שריא משום מזה לעשות פתח
 20 אבל לאחר מילה ומשום סכנה. על זה לא היה
 21 אומר. והא לא ערבינן, בדקפוק נפש הרוי דרי היה
 22 משבו, כדארמירין פירק שיתוף (א.א. פ.א.).
 23 **נכסו** אשיתוף - דגמרי. פירש בקטרטס.
 24 דהנן מנתיקין: אם נשתתפו במבוי -
 25 מותרין כאן וכאן. וזה היה לו להביא אמהות
 26 משנה, ולדקמן בתלמוד מוקמינן לו כולה כרבי
 27 מאיר דבעינן פירק בירא שיתוף, ואם נשתתפו
 28 נמי קאמר. אלא היה לו להביא ראיא מאד דהניא
 29 לקמן בפירקין (א.א.א.) דחכמים אומרים משרבין או
 30 משתתפין, ואף על פי דפסיק רב לקמן ולהבא כרבי
 31 מאיר דבעי תרתי - סבר לא כרבי יוחנן דאמר
 32 הניו כרבי מאיר. אבל לפתחה לא בעינן
 33 בוותיה. אי נמי: סבר כמאן דאמר: פתח כולי עלמא
 34 לא פליגי בדחאי סגי, ונטוסך אשיתוף דקאמר -
 35 היינו אם נשתתפו בפתח
 36 לשבות

1 **אפילו** פתוח לקרפף. נידא ליה ביה טפי דאיבא אוירא טפי מנמבוי אוני ועוד על בני
 2 מנבוי. גוי בית סאתים אוסר - אם היה לו פתח לקרפף בית סאתים ופתח למבוי עיין
 3 אוסר על בני מבוי דאיראי דקרפף לא נפש אבל אם יותר מבית סאתים נפש אוירא
 4 ובהכא נידא ליה ואינו אוסר. **וישראל**

5 **אפילו** פתוח לקרפף. רבה ורב יוסף דאָמְרֵי תְרוּוּהוּ:
 6 גוי בית סאתים - אוסר, יותר מבית סאתים - אינו
 7 אוסר. **וישראל**, בית סאתים - אינו אוסר, יותר מבית
 8 סאתים - כגאק מנייה רבא פו לקלאי מרב
 9 הונא: פתוח לקרפף, מיהו? אמר ליה: תרי אמרי,
 10 בית סאתים - אוסר, יותר מבית סאתים - אינו
 11 אוסר. אמר עולא, אמר רבי יוחנן: קרפף יותר מבית
 12 סאתים שלא הוּקף לידה, ואפילו פו ואפילו פוויים
 13 - הוּקף לתוכו תיב. מאי טעמא? מתייהב היא, אלא
 14 שמתוקנת דיורין. מתיב רב הונא בר חיננא: סלע
 15 שפינים, גבוה עשרה ורוחב ארבעה - אין מטלטלין
 16 לא מן תוכו לים ולא מן הים לתוכו. פחות מכן -
 17 מטלטלין. ועד פמה, עד בית סאתים. אהיית? אולימא
 18 אפיא - בית סאתים, מפי לא? והא מפרמליה
 19 לברמליה קא מטלטלין אלא לאו ארשאי, והכי קאמר:
 20 סלע שפינים, גבוה עשרה ורוחב ארבעה - אין מטלטלין
 21 לא מתוכו לים ולא מן הים לתוכו. ועד פמה - עד
 22 בית סאתים. הא יתר מבית סאתים - מטלטלין. אלא
 23 ברמליה היא. תיובתא דרבי יוחנן! אמר רבא: מאן
 24 יקלא דע תרוצי מתינהא, תיובתא מתוכי ליה לרבי
 25 יוחנן? לעולם ארשאי, והכי קאמר: הא בתוכו -
 26 מטלטלין. ועד פמה - עד בית סאתים. הא בתוכו -
 27 לעולם ארשאי, הן אמרו והן אמרי. הן אמרו: קרפף
 28 יתר מבית סאתים שלא הוּקף לידה אין מטלטלין פו
 29 אלא בארבע אמות, והן אמרו: אין מטלטלין מרשות

30 **התחד** לפרמליה. בית סאתים דשרי לטלטלי בביתיה - אסרי רבנן לטלטולי, לא מן הים
 31 לתוכו ולא מתוכו לים. מנין טעמא? רשות התחד גמורה היא. יתר מבית סאתים דאסור
 32 לטלטולי בביתיה - שרו רבנן לטלטולי מתוכו לים ומן הים לתוכו. מאי טעמא? דלמא אמרי
 33 רשות התחד גמורה היא ואתא ואתא לטלטולי בביתיה. ומאי טעמא? תוכו - שכיח, ומתוכו לים ומן
 34 הים לתוכו - לא שכיח. והוא ניקא דאשתפוד תמימיה, אמר להו רבה: ניתו ליה חמיני
 35 מגו ביתאי. אמר ליה אבוי: והא לא ערבינן! אמר ליה: נסמך אשיתוף. אמר ליה: הא לא
 36 שתפינן! גימרו ליה לקברי ליתי ליה. אמר אבוי: בעי לאותביה למר ולא שבקן רב יוסף,
 37 דאמר רב [יוסף אמר רב] פהנא: פי הונו פי רב יהודה, הוה אמר לו: פדאורייתא - מותרנין
 38 תיובתא ותרד עברינן מעשה, ברבנן - עברינן מעשה ותרד מותרנין תיובתא. לבתר הכי
 39 אמר ליה: מני ענית לאותביה למרו? אמר [ליה] דתניא, הניא שבות ואמירה לגוי שבות,
 40 מה

41 הרבים ובהאי רשות החדיד שריא ביותר מבית סאתים לא גזר מאי טעמא בית סאתים דשרי לטלטולי בביתיה כי אסרינן ליה לטלטולי מנייה לברמליה לא מנייה חורבא אבל
 42 טפי מבית סאתים אי אסר מתוכו לים תוך ארבע אמות אתי למימר רשות החדיד גמורה היא אפילו מותרנין ומטלטלי בביתיה ומיעקרא איך תקנתא דרבנן ובטלו את מקמי דאן ופי
 43 שא - דאליס דך תקנתא מנין פיר השתא נמי קא מטלטלי מרשות החדיד לברמליה. תוכו שכיח - וכי שרי ליה לטלטולי בנהו חזו ליה עלמאן ומתקף ברשות דרביים. מתוכו לים
 44 לא שכיח - ולא גזר רבנן במלתא דלא שכיחא ואף על גב דבשרא רשות החדיד לברמליה גזר רבנן דתרו שכיחון אבל גזי תרתי כתיא יותר מבית סאתים ומתוכו לברמליה לא
 45 שכיח. דאשתפוד תמימיה - שדיו ורצן למלוו והדמויו לו חזק מנכרש ונשפכו היום. מני ביראי - מבייתיה דרבה והתיקן היה בבית אויר באותה הצד. נסמך אשיתוף - דגמרי ותרד
 46 (עירובין עגא.) מנתיקין אם נשתתפו במבוי מותר כאן וכאן במבוי ובחצירות אף על פי שלא עירבו. בדאורייתא מותרנין תיובתא - באיסור של תורה ודחם מורה בו הותר חש
 47 בתלמידים שירע לחשיב ישיב קודם מעשה של נעמו על דברי תורה אבל ברבנן כגון עירובי חצירות שבקינן לחכם לעשות כחוראתו. ותרד מותרנין - ליה ללמוד אם יפה הדרת
 48 הוא - על ועמא אינה אסורה בשבת אלא משום שבות.

קנ

עירובין. פרק שישי - הדר דף סח עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"

רשי

1 אבא דאמי אפילו כרבנן - הוה מצי למימר טעמא דלעיל ולא ליהו מילי דרבנן חובא
2 וטולא.
3 קנסו שונג אטו מויד - לא שייך לקנסו שונג אטו מויד ועלמא, דחבא לא קסנין לדידה
4 מדי, דבלאו הכי הוה אסיר, אלא כמאן גמור שונג אטו מויד.

5 רב אשי אמר רב ושמואל בפלוגתא דרבי
6 אלעזר בר - ליה ליה לרב אשי אדא
7 רבא לעיל אליבא איתבא שמואל עמינא מבטלין
8 ופשמני אין מבטלין, דהא שמואל לעיל: כי קאמר -
9 לרבנן, ודבא לרב אשי הוה שמואל רבבי אלעזר.
10 אמר רב גמליאל מעשה בערבא ברי - פרשת
11 במשנתו.

12 והתניא - בניחוא מייחזי סיועא דפליגי
13 רבנן בעדוק, אבל מכל מקום
14 בביריתא וצריך לומר חסורי מיחוסא, שלא ידא
15 מעשה לטקורו, ואינו רואה כלל חלק, משום
16 ודמתיקו טהמא קתני, אבל בביריתא סמיך בה
17 דרבי רבי מאיר, שהיה שונה דרבי רבוחי.
18 והוציאן מה שאמרו מרביאן דהביתא מה בה
19 - פירשו: או הביתא, דבדח מייחזי הוי חוקה
20 בשעתה דבר שהיה נאסר בלא ביטול, ודא דקתני
21 בסמוך; מי שנתן רשותו והוציא, לא בשוגג בן
22 במיד אסור - לאו דוקא הוציא, אלא אפילו
23 הביתא.

24 למימרא דכי מפיק איתו בר - מתוך הלשון
25 ממשע דתוספא איתיהא שפיר לחלק
26 בין מפיק איתו הדר מפק איהו, דלמפיק איהו
27 ברישא, ותימא דאם בן מאי קא קשיא ליה דא?
28 איבא לאוקומי מתניחין פני שנתן רשותו בר -
29 בנן דמפק איהו ברישא, כדכשר אביה;
30 שהחוק? ואין לומר דמי שנתן רשותו הוציא
31 ממשע ליה בכל בעי שותפא, אפילו דמפק ליה
32 איתו ברישא - דהא כי משני בר יוסף אימא אנו
33 אסור, על כירך לאו בכל בעי קתני, דהא בעי
34 למימר כי מפק איהו ברישא אסור ומפשי רבי
35 יצחק; דמי שנתן רשותו ממשע ליה שנגמרה
36 לגמרי מתנתו, ודיחוי כי החוק, דאפיק איתו
37 ברישא, מולא קתני "מי שביטל", דמשמע אמירה
38 בעלמא דקרתני לעיל שדרי ביטל לבם רשותו.
39 ואבי דמוקי לה בשלא החוק - קא סבר הש"ך
40 למיתני "מי שנתן" אף על גב דאיידי בלא החוק.
41 מייחזי סיועא מבריתא דקתני "מי שנתן", וקתני
42 סיפא: במה דברים אמורים - בשלא החוק, אבל
43 לאח לא אצטריכא ליה לאבוי לאחוי ראיא לחלק
44 בין החוק לבי החוק, ומבריתא דלעיל שמעי
45 ליה, דקתני מדרו הוציא בר עד שלא הוציא הוא
46 בר, ומאי אולמיה דהא מנא.

1 נתיב מר אירובית - דמדקאמרת פנו לי מאני - גלית ארעך דמאחר שבתלב רשותך
2 אין לך היום דיתר חצר, והיינו כשמואל דאמר לקמן: אין מבטלין וחזרין ומבטלין, דאי
3 לא כשמואל כמריא לך - נתיב מר אדוביתא, וכל שרם רשות חצר שעה אתה עד
4 שקיחו החזקין, ויחורו הם ויבטלו לך אותה רשות ויחזרו לך חצרך, דהא אמר רב מבטלין
5 וחזרין ומבטלין - שנים הרחין בחצר אחת ולא
6 עירובו, מבטל זה רשותו לזה עד שיעשה כרצו.

7 חצר ורובל לזה, פיר נמי לא ליבטל -
8 דהא מוציא לחצר הוא, התם - דאין חזרין
9 ומבטלין, טעמא דלא משום דהוה ליה בן חצר
10 אחרת, אלא משום דלא ליתוי מילי דרבנן.
11 כחובא - שדוק, ואפולא - ליעצוה, רב דאפי
12 כרבנן - דאמרי גמתינן: ביתו אסור לחבט
13 ולדוציא לו ולתם, דאמרי הבטל רשות חצירו
14 לא ביטל רשות ביתו, אלמא: לא מסתלק ליה
15 לגמרי, ולא הוה ליה בן חצר אחרת, ושמואל
16 כרבי אלעזר - דאמר בפר "שחיין ספח
17 (לעיל כ"ב), ביתו מותר לחבטס ולדוציא לתם.
18 מאחר שבטל רשותו, ודרשות ליה נמי ביטל
19 אבל לענין איתולקו - לשויהיה נפשה בן חצר
20 אחרת, דלא לימצי למחודר וקבולי רשותיה -
21 מי אמר, אבל מאי דבטיל מיחא איתתלק למי?
22 - מן החצר שבטל בפירוש - דאין איתתלק
23 וזהו ליה בן חצר אחרת, מי שנתן רשותו -

24 לבני חצר, מפני ששכח ולא עירב, ולאחר
25 שבטל הוציא מביתו לחצר - אסור על בני
26 חצר, דהדר שקליה לרשותיה, רבי מאיר -
27 דאמר אפילו בשוגג הורא ליה רשותיה, סבר
28 לא מסתלק הוא, ובטל רשותו נמי חזרין ומבטלין,
29 ודורא ליה, לא דבטיל בלבטא אין חזרין ומבטלין
30 - דאיתתלק ליה, ובדן הוא דבשוגג לא הורא
31 ליה, אלא רבי מאיר קניס שונג אטו מויד,
32 ובמוד אפילו מדר דאף על גב דאיתתלק ליה
33 כיון דהוה - הדר, דהא לא ובניה, וכן שלא
34 החוקק בני מניו מבטלי לארי ביטול, קודם
35 חזרה, צדוקי פאן דבר שטיח - מי קאמר תנא
36 קטא ודבי לעמיר, דפליגי רב גמליאל ואמר
37 דבטל לבטל, הרי הוא בני - דאניו יכול לבטל
38 בלא שירותו, והוציא את הבלו - והחוקק
39 במי, ושוב לא יוכל לחזור מבטלו, ובשקיש
40 היום עסקין, דחוקה דמבעד יום לא מוכחא,
41 והתניא - בניחוא, דפליגי רבנן בעדוקי, עי
42 שלא יוציא - כליו מבטא, ויחורו ויטול את
43 רשותו, ועשו צורכיבם - מבעד יום עד שלא
44 תחשי, קסבר רבי יודיה דלא פליגי רב גמליאל
45 אלא צדוקי ככרי סבירא ליה, ואין יכול לבטל
46 ולקמן פריך, והתן לרבי יודיה עד שלא יוציא,
47 אלמא: לרבי יודיה אליבא דרבן גמליאל יכול
48 הוא לבטל, ובדא הוא הפליגי רבי יודיה
49 דקסבר, לאחר חוקה נמי יכול לחזור בו.
איבא

35 ואמר רבן גמליאל: מעשה בצדוקי אחד שותה דר עמנו כמבוי בירושלים, ואמר ליה
36 אבא: מהו והוציא את הפלבי לנבוי, עד שלא יוציא ויאסר עליכם, והתניא: הדר עם
37 הגבוי ובתוסי תרי אלו אוקרין עליו, ורבן גמליאל אומר: צדוקי ובתוסי אינן אוקרין, ומעשה בצדוקי אחד שותה
38 דר עם רבן גמליאל כמבוי בירושלים, ואמר להם רבן גמליאל לנבוי: "למי מהו והוציא מה שאמרו מוציאין, והכניסו מה
39 שאמרו מכניסין, עד שלא יוציא התועב הזה ויאסר עליכם, שהרי ביטל רשותו לכם", דברי רבי מאיר. רבי יודיה אומר
40 בלשון אחרת: מהו ועשו צורכיבם כמבוי עד שלא תחשיך ויאסר עליכם, אמר מר: "הוציא מה שאמרו מוציאין והכניסו
41 מה שאמרו מכניסין עד שלא יוציא התועב הזה ויאסר עליכם". למימרא דכי מפיק אינהו, ותרד מפיק איהו לא אסרי?
והתנ:

עירווינין פרק שישו - הדר דף סט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטינזליץ)" קנג

1 אימא אינו אוסר - רלבי מאיר. והתניא - בנזוזתא. עד שלא נתן בו - אישאל שלא
2 עירב קאי. יכול לבטל - אף על גב דמומר הוא לחלל שבת, יכול לבטל. במידי אין יכול
3 לבטל - קסבר רבי יודנה: מולל שבת אין יכול לבטל כלא שכיחות. אוסר - הדרה
4 שקלה לרשותיה. ובשוגג נמי קנסו שגוג אטו מויה. כמה דברים אפורים - רבי מאיר
5 קאמר לה. דאילו רבי יהודה ללישנא דמתניתין
6 קאמר דלא מתיניא חוקה, ולישנא דברייתא

7 דקאמר רבי יהודה עד שלא תחשך - טעמא
8 לא מושג דלא מתיניא חוקה אלא משום
9 דקסבר דתי הוא כנברי. וגבי ישראל שבטיל
10 איבא לטימר דאפילו רלבי יהודה מתיניא חוקה.
11 ובמה דברים אמורים - דרבי הלך הוא ורבי אבא
12 תני - רלבי יהודה, ע"ש שלא יוציא, אלטא:
13 מדעי בשביל כל כמה דלא הדי ביה. ובחוקה הוא
14 דרלבי, דקסבר לא מתיניא. ואביבית איש -
15 מתניתין דמשמע צדוק מנטל - במומר לחלל
16 בצענא. גילוי פנים - חזקון. מופר היה -
17 בתמיה, וב מושג גילוי פנים חשיב ליה מומר.
18 מופר בגילוי פנים - בפרהסיא. כרבי יהודה -
19 דלרבי מאיר מומר לחלל שבת בפרהסיא מנטל.
20 בחומרתא דתרישנא - טבעת שחזתה ממין
21 אחר, ואומינין במסכת שבת (ט"ג). וכן
22 אלמנו ודחמתה של מנתח - אסור לצאת בה.
23 חומרתא חותם. מודשא - לא תאפרש, וברקיע
24 במסכת שבת ולא נשנית שם לענין שבת אלא
25 לענין טומאה, ואומר אני חומרתא דמודשא -
26 קשר של בושם, אחר מניני הבשמים, וכי ותי
27 ונתא בושמין בשבת (ס"ב). דאין פירק
28 בחומרתא דתפולן, ודיבב עליו הטאת משום
29 דמשיא דהוה, ואינו בחיטש אדם. גנון זה -
30 שחולל שבת בצענא איחוי ישראל מופר -
31 דחשבנין ליה מומר לכל מילי. רבי מאיר ורבנן
32 - במסכת בכורות כפרבי "ע"ד כמה" (ל, ב).

24 ישראלי מומר - זה המחולל שבתות בפרהסיא. אמר ליה רב נתנן: כמאן? אי רבי מאיר דאמר
25 חשוד לרבר אחר חשוד לכל התורה כולה - אפילו באחד מכל איסורין שבתורה נמו! אי
26 כפרנן - האמרי חשוד לרבר אחר לא היו חשוד לכל התורה כולה,
עד

27 חקונטרס שחויא במידי דלעיל חשיב מומר אפילו בנימיל דרבנן. וכן משמע, מרלא משני: הא הוא בפרהסיא, הא - בראוייחא, הא - בדרבנן. ותימה דהם צדוקי אינו נודר כלל במילי
28 דרבן אפילו בפרהסיא, ורתום נמי שחוי מנטלים ונותנים שרות קודם שגורו עליהם רבי אמר רבי אסי פריק גאון דרולין (דף ר"א). - הא סתם חותם אינם מאמינים בדרבי חבמיס אפילו
29 בפרהסיא, ולא מודדויה ויש להוסיף על ליהודי, לפי שיראים מומנים, כדאשכחן בנהר פרק 'בנות כותיש' (ל, ב). אף על פי שצדוקים אנו - מתייראין אנא מנפי פורשים.

30 ב"ין יהודה רלבי יהודה נשיאה כהיה - ואם תאמר: ורבי יהודה נשיאה גופיה נפק בחומרתא דמודשא, כדאומרינן במועד קטן פריק "מי שהפך" (י"ב). ותיירן רבינו תנאל: דהאי גברא
31 דהטבת פני בשרות הרבים, הותם בחזר. ותימה אפילו בחזר משמע דהם דאסור. דקאמר עד רבי אמר דאיפר. מאי טעמא איפר? אי משום חומרתא דמודשא - דהא תניא הישרים
32 והגומים דהטבת דתי בן כלל הבליים והגילין בחזר. ואמר עלה דהדיא ברייתא כוסף פרק "כריה" (שבת מ"ג). אמר עלא: מאי טעמא - הואיל ואיבא תורת כלי עליהן. ומדנקט טעמא
33 דתורת כלי - משמע דאסור להתקטש בתם בחזר, ולא חו בשבת. ואפילו בשר לרצוך גופו ולרצוך מקומו כמון כל רבר שיש תורת כלי עליו. אף על פי שפלאכתי לאיסור. בראמא פריק
34 'במה אשוי' (שם ס"ב). כל מוקם שאסור חתמים לצאת בו לרשות הרבים - אסור לצאת בו לחצר, וחוץ מכולל ופאה כרית. ואומר רבינו תימא: דודאי ישרים ונומים ונבעת אסור להתקטש
35 בתם בחזר, שגא אמר בתו לרשות הרבים. וברשות הרבים אסור. דילמא שלף תמחוי, ולא חשיב גיירה לגיירה. אבל חומרתא דמודשא אינו תבשיל כלל, ואפילו הוציא באצבעו לחצר ליבא
36 איסור מושם תבשיל, ולא תבשיל הוא, אלא אסור טלטול בעלמא הוא דאיבא. כלשון רש"י: כקונטרס: טבעת שחזתה ממין אחר, ולא כלשון שני שפירש קשר של בשמים, וכן
37 במועק קטן (י"ב). דמהתא לרשעים ונומים ונבעת. ורבי יהודה נשיאה לרצוך גופו ולרצוך מקומו אפקותה. כגון לטייל בתם הוא התינוק או שאר ענינים. ומשום דבר קאמר מאי טעמא
38 איפר - דאיסור טלטול ליבא. שריו שי עליה תורת כלי, כדתינא: הישרים והגומים שום כשאר כליים שפלאכתי לאיסור, שניטלין לרצוך גופן. וכגון דאיסור טלטול ליבא, איסור תבשיל
39 מפיטא ותיבא - דאינו עשוי לתבשיל, אלא כמו עץ בעלמא ששויי לחתום בה חתומה. ורבינו חם מפרש: דתרייהו נפק לרשות הרבים. רבי יהודה נשיאה באצבעותיה, ויהודא גברא בעמית.
40 ואם היה מותר לטלטל - היה יכול להתקטש בו לרשות הרבים, שתבשיל הוא, ולא שייך למנוח באש שלף תמחוי. לכך לא הוצרך להביא ראיה אלא על הטלטול, ולא חשיב כתיבתה על
41 מחבת או על עץ בעלמא. ומיהו, קשר ליה לרצוך ממין אחר. ורבי יהודה חשוד לרבר אחר (ל, א). חשוד לרבר אחר - חשוד לכל התורה כולה. דרבי רבי מאיר. ותימה: דברק"ז
42 ורבי יהודה חשוד לרבר אחר (ל, ב) גבי פלוגתא דרבי רבא דאכל בבלת לחביעם, ורבא אמר כשר, בעי לאוקומי רבא כרבי יוסי דאמר: הוים

43 ברר"ד (ספרדון) גבי פלוגתא דרבי רבא דאכל בבלת לחביעם, ורבא אמר כשר, בעי לאוקומי רבא כרבי יוסי דאמר: הוים
44 ברני

1 ברני ממונת - כשר ברני נפשות. משנה: דרבא אפילו כרבי מאיר, דאמר עד זומם פסול
2 לכל התורה כולה. ועל כן ברוך אל קאמר רבי מאיר הוה אמר גבי עד זומם ומתקן. דרע
3 לשמינ' ולבריות. אבל הבא, דרע לשמינ' ולא לבריות - לא שמע מיניה ר'לית ליה לרבי
4 מאיר חשוד לאחור כמי האסורין לחוד חשוד לכל התורה כולה לרבא. דלא אמר מקולטא
5 להמירנא אלא בעד זומם דמתון דרזקא, דרע
6 לשמינ' דרע לבריות. ומיהו, ר'לית דהתם תנא. 1
7 וקושי לומר כותשה. ויש לומר דאפילו לרבי 2
8 חשוד לרבא אדח, דרע לשמינ' ולא לבריות - 3
9 חשוד לכל התורה כולה. בכיזבא בל דרע לשמינ' 4
10 ולא לבריות, אפילו מקולטא לתמירנא, חשוד 5
11 לרבא אדח דרע לשמינ' ורע לבריות - חשוד לכל 6
12 התורה כולה, אפילו רע לשמינ' ורע לבריות. 7
13 ושלחם מותר לו לזון - דדחי אורח לנבייה. 8
14 פירש רבינו שמואל: דאמר בירושלמי 9
15 אבטנאי אינו אסור לעולם. ואומר רבינו יצחק: 10
16 דלא דמי להבא ככלל. דהוה אפיי בןבא בןבא לרוד 11
17 במבזר ולא אבטנאות. ולא לקבוע עצמו. דהכי 12
18 איתא התם: אית תנא חני סקודר אסור מיה, 13
19 ואבטנאי לארז שלשים. ואית גאון חני סקודר 14
20 אסור לארז שלשים. ואבטנאי אינו אסור לעולם. 15
21 מאן דאמר סקודר אסור מיד - ברגיל, ואבטנאי 16
22 לארז שלשים - בשאנו רגיל. מאן דאמר סקודר 17
23 לארז שלשים - כאלין דרעלין ברשות. ואבטנאי 18
24 אינו אסור לעולם - כאלין דלא עלין ברשות. 19
25 בנאע

17 אהר. אימא סיפא: חוין מן המומר ונתקנש יין. האי
18 מומר היכי דמי? אי מומר לכל התורה - היינו רישא! אי לדרב אהר - קשיא מציעא!
19 אלא לאו הכי קאמר: חוין מן המומר לנסף ויחלל שבתות בפרהסיא. אלמא: עובדו ויה
20 יושב פי הדרי ניהו. שמע מינה. משנה אנשי חצר ששכח אהר מהן ולא עירב - ביתו
21 אסור למקנינים ונתלוהוציא לו ויחם. ושלחם מתירין לו ויחם. נתנו לו רשותן - הוא מותר
22 ונתן אסורין - אסורין לו על זה. שאהר נתון רשות ונטול רשות, שנים נתונים
23 רשות ואין נטולין רשות. מאמתי ונתוני רשות? בית שפאי אומרים: מפקוד זום, וכות הלל
24 אומרים: מששכחה. מי שנתן רשותו והוציא, בין בשוגג בין במזיד - הרי זה אסור, דברי
25 רבי מאיר. רבי יהודה אומר: במזיד - אסור, בשוגג - אינו אסור. גמרא! ביתו הוא דאסור,
26 הא חצירו - שריא. היכי דמי? אי דכפיל - ביתו אמאי אסור? אי דלא כפיל - חצירו
27 אמאי שריא? הלא כפאי עסקינן - מגזן שביטול רשות חצירו, ולא ביטול רשות ביתו. וקא
28 סברי רבנן: הכפול רשות חצירו - רשות ביתו לא ביטול, דדריי איניש כפית בלא חצר.
29 וישלחן מותר לו לזון, מאי עסקינא? דהוי אורח לנבייה. נתנו לו רשותן - הוא מותר
30 ונתן אסורין - ונתנו אינהו לנביה כי אורחין חד לנבי תמשה - תוי אורח, תמשה לנבי
31 - לא תוי אורח. שמע מינה: מבטלין וחוורין ומכפילין! הכי קאמר: נתנו לו רשותן מעיקרא,
32 הוא מותר ונתן אסורין, הוי שנים - אסורין על זה ויה. פשטא! לא צריקא דהדר חד מינייהו
33 וכפיל ליה לחבריה. מהו דתימא: לישתרי, קא משמע לן: דכיון דבעדינא דכפיל לא תהו
34 ליה שריהווא בהאי חצר. ושאחד נתון רשות, הא תו למה ליה? אי נתון - מתניא, אי
35 נטול - מתניא! סיפא איצטרביא ליה: שנים נתונים רשות. האי גמי פשטא! מהו דתימא:
ליתר

דמתניתין דסתמא היא. ופליגא ארביא אליעזר דאמר בפרק 'ששים' פסין' (לעיל כ"ב), ביתו אסור להניס ולחוציא לו, אבל להם מותר. דהמטל רשות חצירו - רשות ביתו ביטול.
דחי אורח לנבייה - כיון דמביתו לא משפך, אף על בג דמשמש בחצר - לא מירוד משקל רשותיה הוא, אלא כשאר אורחין. ונתן אסורין - אפילו מביתו לחצר, דכתיב דמשמש
בחצר אף על בג דלא מבית דירוד מפני הזה ליה משקל רשותא דהמשא לובי חד לא רמו לאורחין. הפשה - לא דוקא. שמע מינה מבטלין ב' - דמשמע נתנו לו רשות - ארישא
קאי, וקנייה ושלחן מותר לו לזון, ובטל להם רשותו חויר הם נתנו לו רשותן - הוא מותר. חיי שנים - ששכחו ולא עירבו עם השאר, ובטלו לזון חבירין רשותן - אסורין שניון
הז על זה. ושמע - דאז הוו חרובי תלמידיה מעיקרא וזו אסירי אהרוד. לא צריבא דהדר חד מבטיל להכריה - רשות עצמו, ואת הלוקי ברשות מבטלו לזון מתירין. מהו דתימא
לישתרי - דרדו לזו בחמשה שטרין בחצר ולא עירבו, דמבטלי רשותא לחוד מינייהו. קא משמע לן - דלא דמי. דאילו התם כל חד וחד מבטל ליה רשותיה. אבל הבא, כיון דשאר
בני חצר לאו לאחי רשיה לחריה טביל, אלא לחרייהו, כי חדר חד מבטל לאורחין - רשותא דיריה מצט לביטול, רשותא דאקיל ליה תרביה - לא מצט לביטול. וזו אסור ובעדינא ובטיל
לזון תרן קמאי רשותיה, אפילו רבי לא הוה לאצי מבטל שריהווא חצר. משום דאסירי אהרוד - אשתכח דמבטל דקמאי לא אדע, וכי חדר מבטל - וזו אסור ובעדינא ובטיל
רשותא דירודה דרא לא קבייה. ונתן תניא - ושלחם מותר לו לזון, ואי לאו דבטיל ליה, אמאי משתרו. מיטל תניא - נתנו לו, אלמא: חידו סודל רשות.

בארון ה' וגו' ואלו מרווח אחת היו וכדון אין את מבצע לה קניי לא נסבה אמר רבי חנינה קפצה לה ארץ ישראל כל העירות שמנה יהושע אפלו מאה אינן רבן שמעון בן לקיש אמר מקפות חומה מנה ר' יוסי בר חנינה אמר הסמוכות לספר מנה קריא מסייע לר' יוסי בן חנינה (יהושע יט) ויהי גבולם מחלה מאלון בצעננים ואדמי הנקב ויבנאל עד לקום ויהי תצאתיו חירדן. וגו' וקטת ונהלל ושמרון וידאלה ובית לחם. "מחלה" – הלל. "מאלון" – אילון. "בצעננים" – אנגניא דקדש. "ואדמי" – דמין. "הנקב" – ציידתה. "ויבנאל" – פפר ומה. "עד לקום" – לזקים. "וקטת" – קמינית. ונהלל – מהלול. "ושמרון" – סימונייה. "וידאלה" – חוריה. "בית לחם" – בית לחם צרייה. ר' אחא ר' יודה בן לוי רבי יהושע בן לוי בשם ר' לוד וגיא החרשים מקפות חומה מימות יהושע בן נון ולמה לא אמרן ואנו בגין דכתיב והא תיב לוד ואיתאמרת אלא בגין דתנינן ונמלה וגדור וחדיר ואנו וירושלם וכן פויצא ביהן

[דף ג' ע"א]

והכתיב (דברי הימים א ה, יב) ויבני אלפעל עבר ומשעם ושמד הוא בנה את אונן ואת לו ובנתיה. אמר רבי לעזר בי ר' יוסה בימי פילגש בגבעה חרבה ועמד אלפעל ובניהה הך הוא דכתיב (שופטים כ) גם כל הערים הנמצאות שלחו באש ר' חנינה בשם ר' פינחס לוד ואנו הן הן גיא החרשים. ר' חלבו ר' חונה בשם ר' היה רבה הכל ויצאין בארבעה עשר שהיא זמן קריאתה לא בא אלא ללמדך שהמצוות נהגות באדר שני רבי יוסי ור' אחא הוון יתיבין אמר רבי יוסי לר' אחא לא מסתברא לשעבר אכל לבא והא תני מקום שנהגו לקרותה ב' ימים קורין אותה שני ימים אמר ליה אוף אנא סבר בן אמר רבי מנא ונאות אילו מי שקרייה בארבעה עשר וחדור וקרייה בתמישה עשר שפוא אין שומעין לו אם אומר את בן שפוא נמצאת עוקר זמן פרקים בדידה נחמן בריה דרבי שמואל בר נחמן (אסתר ח) שמחה וששון מיכן שהן אסורין בהקפדה ומשיתה מיכן שאסורין בתענית ויום טוב מיכן שאסורין בעשיית מלאכה אמר רבי חלבו זימנין סגין יתבית קומי ר' שמואל בר נחמן ולא שמעית מיניה הךא מילתא אמר ליה כל מה דהנה אבא שמיע את שמיע מלתיה דרבי פליגא דרבי הוה מפרסם עצמו שני ימים בשנה רוחין בייז בתמוז

[דף ג' ע"ב]

ונטע נטיות בפורים רבי חביבה בשם רבנן דתמן בכל מקום שפתיב יום טוב אין פתיב וקבל בכל מקום שפתיב וקבל אין פתיב יום טוב וכאן פתיב יום טוב וכתוב וקבל ר' סימון בשם רבי שמואל בר נחמן משפחה ומשפחה אלו הפורים מדינה ומדינה אלו הפרקים עיר ועיר אלו העירות תני שמואל מפני מה מקדימין ליום הכניסה כדי שייסקו מים ומוזן לאהיהם שבפרקים ר' פליפא בר פרוטה אמר קומי רבי יונה לית הךא אמרה שאסור בעשיית מלאכה אמר ליה אין מן הךא לית שמע מינה כלום תרי חלו של מועד תרי הוא אסור בעשיית מלאכה והם מספקין מוזן לאהיהם שבפרקים לית לך אלא

בְּהֵדָא דְרַבִּי דְרַבִּי הֵנָּה מְפָרְסָם עֲצָמוּ שְׁנֵי יָמִים בְּשָׁנָה רוֹחֵץ בִּי"ז בְּתַמּוּז וְנוֹמַע נְמִיעוֹת בְּפוּרִים ר' יוֹסֵפָא בִּי ר' שׁוֹנֵם בְּעָא קוּמֵי ר' מְנָא וְלֹא עֲזָרָא תַקֵּן שִׁיְהוּ קוֹרִין בְּתוֹרָה בְּשָׁנֵי וּבְחֵמִישֵׁי וּבְשַׁבַּת בְּמִנְחָה וּמְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר מוֹתְקִינִים עַל מַח שְׁעוֹרָא עֵתִיד לְהִתְקִין אָמַר לִיה מִי שְׁפִדֵּר אֶת הַמִּשְׁנָה סְמוּכָה לְמִקְרָא (אֶסְתֵּר ט) מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה וּמְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר:

הַלְכָה ב' מִשְׁנָה כִּי צַד הַל לְהוֹיֹת בְּשָׁנֵי בְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוּ בַּיּוֹם וּמִקְפּוֹת הוּמָה לְמַחֵר הַל לְהוֹיֹת בְּשָׁלִישֵׁי אוּ בְּרִבְעֵי בְּפָרִים מְקַדְיָמִין לְיוֹם הַבְּנִיסָה וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוּ בַּיּוֹם וּמִקְפּוֹת הוּמָה לְמַחֵר:

גְּמָרָא כֹּל הֵן דְּתַנְיָנֵן הַל לְהוֹיֹת בְּאַרְבְּעָה עֶשֶׂר אֲנֵן קְיָיִמִין אָמַר רַבִּי יוֹסֵא מִתְּנִיתָא אֲמָרָה כֵּן מִקְפּוֹת הוּמָה לְמַחֵר אָמַר רַבִּי יוֹסֵה לִית כָּאֵן הַל לְהוֹיֹת בְּשָׁנֵי וְלִית כָּאֵן הַל לְהוֹיֹת בְּשַׁבַּת הַל לְהוֹיֹת בְּשָׁנֵי צוּמָא רַבָּא בְּחַד בְּשׁוּכָא הַל לְהוֹיֹת בְּשַׁבַּת צוּמָא רַבָּא בְּעִרוּכְתָּא:

הַלְכָה ג' מִשְׁנָה הַל לְהוֹיֹת בְּחֵמִישֵׁי בְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוּ בַּיּוֹם וּמִקְפּוֹת הוּמָה לְמַחֵר הַל לְהוֹיֹת עֶרֶב שַׁבַּת בְּפָרִים מְקַדְיָמִין לְיוֹם הַבְּנִיסָה וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת וּמִקְפּוֹת הוּמָה קוֹרִין בּוּ בַּיּוֹם הַל לְהוֹיֹת בְּשַׁבַּת בְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת מְקַדְיָמִין לְיוֹם הַבְּנִיסָה וּמִקְפּוֹת הוּמָה לְמַחֵר:

[דף ד' ע"א]

גְּמָרָא בְּעוֹן קוּמֵי ר' וְעִירָא אֵיתָא חֵמֵי הַל לְהוֹיֹת לְכַרְפִּים בְּשַׁבַּת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבַּת הַל לְהוֹיֹת לְעִירוֹת בְּשַׁבַּת יְדֵחוּ לְיוֹם הַבְּנִיסָה אָמַר רַב לֹא מִפְּנֵי כְבוֹד כַּרְפִּים שְׁלֵא יְהוּ אוּמְרִים רְאִינוּ כַּרְפִּים וְעִירוֹת קוֹרִין כְּאַחַת מְעַתָּה לֹא יְדֵחוּ לְיוֹם הַבְּנִיסָה שְׁלֵא יְהוּ אוּמְרִין רְאִינוּ בְּפָרִים וְעִירוֹת קוֹרִין כֹּל אֶחָד מְעַתָּה הַל לְהוֹיֹת בְּשָׁנֵי הַל לְהוֹיֹת בְּחֵמִישֵׁי הַל לְהוֹיֹת בְּשַׁבַּת אֲשִׁכַּח תְּנִי בְּפָרִים וְעִירוֹת וּכְרָכִים קוֹרִין כְּאַחַת וְהֵן תְּנִייה לֹא נִסְבַּ אֶפְלוּ לְבִירִייה דְּאִית לִיה שְׁלֵא יְקַדְמוּ כַּרְפִּים לְעִירוֹת דְּאִית לִיה כֹּל שֶׁהוּא נִדְחָה מִמְּקוֹמוֹ יְדֵחָה לְיוֹם הַבְּנִיסָה רַבִּי אוּמַר כֹּלְהֵם יְדֵחוּ לְיוֹם הַבְּנִיסָה דְּאִית לִיה שְׁלֵא יְקַדְמוּ כַּרְפִּים לְעִירוֹת דְּאִית לִיה כֹּל שֶׁהוּא נִדְחָה מִמְּקוֹמוֹ יְדֵחָה לְיוֹם הַבְּנִיסָה הֵיךְ עֲבָדִין עוֹבְדֵי אָמַר ר' יוֹסֵה מִתְּנִיתָא בְּעוֹן קוּמֵי רַבִּי וְעִירָה כְּמֹה דְּאֵת אָמַר הַל לְהוֹיֹת לְכַרְפִּים בְּשַׁבַּת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבַּת הַל לְהוֹיֹת לְעִירוֹת בְּשַׁבַּת יְקָרָא בְּעֶרֶב שַׁבַּת

[דף ד' ע"ב]

אֶלָּא מִתְּנִיתָא בְּתַרְוִין תְּנִי תְּנִי קְדָמִיָּא סָבַר מִימַר כֹּל שֶׁהוּא נִדְחָה מִמְּקוֹמוֹ יְדֵחָה לְיוֹם הַבְּנִיסָה וְתַנְיָא הוֹרְנָא סָבַר מִימַר כֹּל שֶׁהוּא נִדְחָה מִמְּקוֹמוֹ לֹא יְדֵחָה לְיוֹם הַבְּנִיסָה אָמַר לוֹן כֵּן אָמַר רַב חַד תְּנִיָּא הוּא מִפְּנֵי מַח אָמְרוּ הַל לְהוֹיֹת לְכַרְפִּים בְּשַׁבַּת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבַּת דְּאָמַר רַבִּי חֲלָבוּ רַב הוֹנָה רַב בְּשֵׁם ר' תִּייה רַבָּה הַכֹּל יוֹצֵאִין בְּאַרְבְּעָה עֶשֶׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאַתָּהּ וְדִכְתּוּתָּהּ הַל לְהוֹיֹת לְעִירוֹת

בְּשֵׁבֶת דָּאָמַר ר' הַלְבֹּו יוֹם י"ג יוֹם מִלְחָמָה הָיָה וְהוּא מוֹכִיחַ עַל עֲצָמוֹ שְׂאִין בּוֹ נִיחָה אֲשַׁכַּח תְּנִי כְּפָרִים קוֹרִין בְּעָרֵב שֵׁבֶת וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת יְדִחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה וּמְקוּפּוֹת חוֹמָה לְאַחַר הַשֵּׁבֶת הֵיךְ עֹבְדִין עוֹבְדָא אָמַר רַבִּי יוֹסֵה לִית אֲפֹשֶׁר וְאִין אֲפֹשֶׁר כְּמוֹתֵיהָ ר' בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה כֹּל שְׂאֲמָרוּ יְדִחָה מִמְּקוֹמוֹ וּבִלְבָד בְּעֵשְׂרָה וְאַנְז חֲמִיין רַבְּנֵן אֲפִילוּ בְּיַחֲדִיד ר' אֲבִינָא בְּשֵׁם ר' אֲסִי כֹּל שְׂאֲמָרוּ יְדִחָה לְיוֹם הַכְּנִיסָה וּבִלְבָד בְּעֵשְׂרָה ר' חֲנַנְיָה אָמַר אִיפְלִגוּן רַב הוֹנָה וְרַב יְהוּדָה חַד אָמַר וּבִלְבָד בְּעֵשְׂרָה וְחוֹרְנָה אָמַר אֲפִילוּ בְּיַחֲדִי מִתִּיב מֵאַן דָּאָמַר וּבִלְבָד בְּעֵשְׂרָה לְמֵאַן דָּאָמַר אֲפִילוּ בְּיַחֲדִי עַד שֶׁהוּא בְּמִקוֹמוֹ יִקְרָא. אָמַר רַבִּי סְלֶקַת מוֹתֵנִיתָה י"א י"ב ו"ג ו"ד ו"ה ו"ו:

הַלְכָה ד' מִשְׁנָה אִיזוּ הִיא עִיר גְּדוּלָּה כֹּל שְׂיֵשֵׁ בָּהּ עֵשְׂרָה בְּמִלְּנִין פְּחוֹת מִיּוֹן חֲרִי זֶה כְּפָר בְּאֵלוֹ אָמְרוּ מְקַדְמִיין וְלֹא מְאַחֲרִין אֲבָל זְמַן עֲצִי כְּהַנִּים וְהָעַם וְט' בְּאֵב וְחַנְיָגָה וְתַקְהֵל מְאַחֲרִין וְלֹא מְקַדְמִיין אַף עַל פִּי שְׂאֲמָרוּ מְקַדְמִיין וְלֹא מְאַחֲרִין מְתָרִין בְּהַסְפֵּד וּבְתַעֲנִית וּבְמִתְנַוֹת לְאֲבִיזִינִים אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אִימְתִי מְקוֹם שְׁנַכְנְסִין בְּשֵׁנִי וּבְחִמְשִׁי אֲבָל מְקוֹם שְׂאִין נַכְנְסִין לֹא בְּשֵׁנִי וְלֹא חִמְשִׁי קוֹרִין אוֹתָהּ בְּזַמְנָהּ:

[דף ה' ע"א]

גמרא תְּנִי עֵשְׂרָה בְּטָלִים מִמְּלֵאכְתָּן לְבֵית הַכְּנֶסֶת ר' יְהוּדָה אָמַר כְּגוֹן אֲנִי שְׂאִין אֲנִי צְרִיכִין לְתַלְמוּדֵינוּ תְּנִי כְּפָר שְׂאִין בּוֹ עֵשְׂרָה תַּנְתָּן קְלַקְלָתוֹ וְנַעֲשֶׂה כְּעִיר בְּאֵלוֹ אָמְרוּ מְקַדְמִיין וְלֹא מְאַחֲרִין קְרִיאַת מְגִלָּה וְתַרוּמַת שְׁקָלִים מְקַדְמִיין וְלֹא מְאַחֲרִין סְעוּדַת רֵאשִׁי חֲדָשׁ וְסְעוּדַת פּוּרִים מְאַחֲרִין וְלֹא מְקַדְמִיין ר' זְעִירָה בְּעֵא קוּמִי ר' אֲבָהוּ וַיַּעֲשׂוּ אוֹתָן שֵׁבֶת אָמַר לִיה (אֲסֵתֵר ט) לְעֵשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה אֵת שִׁשְׁמֻחָתוֹ תְּלוּיָה כְּבֵית דִּין יֵצֵא זֶה שִׁשְׁמֻחָתוֹ תְּלוּיָה בְּיַדֵּי שְׂמֹם מְנַכַּת פּוּרִים לְפּוּרִים אָמַר רַבִּי לְעוֹר וּבִלְבָד שְׂלֵא יִשְׁנָה מִמְּנָה הָעֲנִי רְצוּעָה לְמַנְעֵלוֹ אִין מְדַקְדְּקִין בְּמַצּוֹת פּוּרִים אֲלֵא כֹּל מִי שֶׁהוּא פּוֹשֵׁט אֵת יָדוֹ לְיִשׁוּל נוֹתְנִין לוֹ אִין מְשַׁנִּין בְּמַעוֹת פּוּרִים הֵא שְׂאֵר כֹּל הַמַּעוֹת מְשַׁנִּין אֲלֵא כֹּל הַמַּעוֹת עַד שְׂלֵא וְנִתְּנֵנוּ לְגִזְיָרִין אֵת רֵשָׁאֵי לְשׁוֹנְתָן מְשַׁנְתָּנוּ לְגִזְיָרִין אִין אֵת רֵשָׁאֵי לְשׁוֹנְתָן: אֲבָל זְמַן עֲצִי כְּהַנִּים: מַה רָאָה זְמַן עֲצִי כְּהַנִּים וְהָעַם לְהַמְנוֹת אֲלֵא בְּשַׁעֲהָ שְׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוּלָּה וְלֹא מְצָאוּ עֲצִים בְּלִשְׁכָּה וְעַמְדוֹ אֵלוֹ וְנִתְּנָדְבוּ עֲצִים מִשָּׁל עֲצָמוֹן וּמְסָרוֹם לְצַבּוֹר וְנִקְרְבוּ מִזֶּהן קַרְבָּנוֹת צַבּוֹר וְהִתְּנוּ עִמְהֶן הַנְּבִיאִים שְׂבִינִיקוּן שְׂאֲפִילוֹ לְשַׁכָּה מִלֵּאָה עֲצִים וְעַמְדוֹ אֵלוֹ וְנִתְּנָדְבוּ עֲצִים מִשָּׁל עֲצָמוֹן שְׂלֵא יְהִי קַרְבֵּן מִתְּקַרֵּב אֲלֵא מוֹשְׁלֵחֵן תַּחֲלָה אָמַר רַבִּי אֲהָא דְר' יוֹסִי הִיא דְר' יוֹסִי אָמַר אַף הַרוּצָה מִתְּנַדֵּב שׁוֹמֵר חֲנֻם ר' יוֹסֵה בְּשֵׁם ר' אִילָא דְבָרִי הַכֹּל הִיא מַה פְּלִיגִין בְּגוּפוֹ שֶׁל קַרְבֵּן אֲבָל בְּמִכְשִׁירֵי קַרְבֵּן כֹּל עָמָא מוּדִי שֶׁהוּא מוֹשְׁלָתָה קַרְבֵּן יְהוּדִי מְקַרְבֵּן צַבּוֹר תְּנִי הַאֲשָׁה שְׁעֵשָׂה כְּתָתָה לְכַנְּהָ צְרִיכָה לְמִסַּר לְצַבּוֹר אָמַר רַבִּי אֲהָא דְר' יוֹסִי הִיא דְר' יוֹסִי אָמַר אַף הַרוּצָה מִתְּנַדֵּב שׁוֹמֵר חֲנֻם ר' יוֹסֵה בְּשֵׁם

ר' אילא דברי הכל היא מה פליגין בגופו של קרבן אבל במכשירי קרבן כל עמא מודי שהוא משתנה קרבן יהיד מקרבן צבור מתניתא פליגא על ר' יוסה אותן הימים נזהגין בשעת קרבן ושלא בשעת קרבן רבי יוסי אומר אינן נזהגין אלא בשעת קרבן ועוד מן הדין דתני אומר רבי לעזר בי ר' צדוק אני הייתי מפני סנאה בן בנימון וכל תשעה באב להיות בשבת ודחינו אותו למוצאי שבת והיינו מתענין ולא משלימין:

[דף ה' ע"ב]

ובתשעה באב: ר' ירמיה בשם ר' תייה בר פא בדין היהו שיהו מתענין פעשירי שבו נשרף ולמה בתשיעי שבו התחילה הפרענות ותני בן בשביעי נכנסו לתוכו בשמיני היו מקרקרים בו במו' הציתו בו את האור בעשירי נשרף רבי יהושע בן לוי ציים תשיעי ועשירי ר' לוי ציים תשיעי ולילי עשירי ר' פא בר ובדא בשם ר' הנניה בקש רבי לעקור תשעה באב ולא הודו לו אמר לו רבי אלעזר עמד הייתי ולא איתאמרת אלא בקש ר' לעקור תשעה באב שחל להיות בשבת ולא הניחו לו אמר הואיל ונדחה ודחה אמר לו ידחה למחר וגוזה ליה ההוא דתנינן תמן ר' יוחנן בן ברוקה אומר על שניהם הוא אומר (בראשית א) ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ר' לעזר בשם ר' הנניה הלכה פרבי יוחנן בן ברוקה אמר ליה ר' פא בר ובדא עמד הייתי ולא איתאמרת אלא היתה תובעת להנשא הדין עמה וקרא עליהו (קהלת ד) טובים השנים מן האחד: ובהגיגה: פתוב אחד אומר (שמות כג) וחסד הקציר בפורי מעשיהו וכתוב אחד אומר (ויקרא כג) כל מלאכת עבודה לא תעשו אמר רבי הנניה הא כיצד יתקומו שני פתובים בשעה שהוא חל בחול את חוגג ושוכת בשעה שהוא חל בשבת למחר את חוגג וקוצר אמר רבי יוסה בי רבי בון ובלבד שיבליע לעסמה כהדא דתני להן אינש דיהוי עלוי אעין ובבורין האומר הרי עלי עצים למזבח וגו' לפרכה אסור בהספד ובתענית ומלעשות מלאכה בו ביום: ובהקהל: ר' פא פריה דר' חייא בר פא אומר מפני התקיעה ר' יצחק בי ר' תייה אומר מפני הפימה ונעשו אותה מאתמול שלא לדחוק את העורה אמר רבי מתנה על שם (דברים טז) לא תפוע לך אשורה כל עין מתניתא דר' מאיר דאמר רבי מאיר די לא למספד אסור להתענות ודי לא להתענות מותר בהספד ודי לא סתם כדי לא להתענייה אמר רבי יונה אילין יומיא די לא להתענאה בהון ומקצתהון די לא למספד בהון אמר רבי שמעון בן גמליאל מה תלמוד לומר בהון ב' פעמים אלא מלמד שלילה מותר ותיום אסור

[דף ו' ע"א]

כהדא דתני להן אינש דיהוי עלוהי אסר בצלו אמר רבי יוסי בי רבי בון שהוא צריך להזכיר מפעריב ואתיא כהיא דאמר רבי זעורה בשם רב חונה אומר כלילי שבת וכיומו מתניתא או בימי פרי יוסי או בשנים עשר בר' מאיר וקשיא על דר' מאיר לא בן תני בתרין עשר ביה יום טיריון ואמר רבי יעקב

בר אהא בטל יום טיריון יום שְׁנֵהֲרַג לולניינום ופפום. בתלת עשר ביה יום ניקנור מהו יום ניקנור
 שלטון משל מלכות וון היה עובר לאלכסנדריוה וראה את ירושלם וחרף ונאץ ונגד ואמר בשובי
 בשלום אתין את המגדל הזה ויצא אחד משל חשמונני וניה הורג בתולותיו עד שהגיע לקרוכין שלו
 וכיון שהגיע לקרוכין שלו קטע את ידיו וחתך את ראשו ונתחבן בעין וכתב מלמטן הפה שדבר
 באשמה והיד שפשטה בנגוה ותליון בקונטם נגד ירושלם על דעתיה דרבי מאיר ניהא בא לוסר
 לפניו. על דעתיה דר' יוסה מה בא לוסר לפניו לית ליה עצמו אסור מפני י"ד להודיעה שאסור
 בהקפד ואפלו על דרבי מאיר לית היא מקשייא לא בן תני בתרין עשר ביה יום טיריון ואמר רבי
 יעקב בר אהא בטל יום שְׁנֵהֲרַג לולנינום ופפום בארבעה עשר ובחמשה עשר פוריא די לא למספד
 בשית עשר ביה שרון למבנא שור ירושלם די לא למספד על דעתיה דרבי מאיר ניהא בא לוסר לפניו
 על דעתיה דר' יוסה מה בא לאסור לאסור שלפניו לית ליה עצמו אסור מפני ט"ו בא להודיעה שהיא
 אסור בהקפד בשוכעת עשר ביה קמון עממיא על פליטא ספרייא במדינת בלקים ובית זכדין ותנה
 פרקן על דעתיה דרבי מאיר ניהא בא לאסור עצמו על דעתיה דר' יוסה מה בא לאסור אמר רבי יוסי
 כל אילין מליא לא מסייען ולא תכרן לא על דרבי מאיר ולא על דר' יוסי לא בא אלא למנות ימים
 שנעשו בהן נסים לישראל תדע לה שהוא בן דתנינן בריש ירחא דניסן דיתקם תמידא די לא למספד
 בלא כה אינו אסור משום ראש חדש אבל בשבתות ובמים טובים מתענין לפניהן ולאחריהן מה
 ראיתה להקל באלו ולהחמיר באלו שאלו דברי תורה ואין דברי תורה צריכין חזק ואלו דברי סופרים
 ודברי סופרין צריכין חזק הדיא דאת אמר עד שלא בטלה מגילת תענית אבל משבטלה מגילת
 תענית בטלו כל אלו ר' חנינה ורבי יהושע בן לוי תריהון אמרין בטלה מגילת תענית ר' בא ור' סימון
 אמרי בטלה מגילת תענית ר' יונתן אמר בטלה מגילת תענית אמר רבי יוחנן אמר רבי יוחנן הייתי יושב
 ושונה מעשה שגזרו תענית בהנכה בלוד ואמרו עליו על ר' אליעזר שפפר ועל ר' יהושע שרחין אמר
 להן רבי יהושע צאו והתענו על מה שהתעניתם ואת אמר בטלה מגילת תענית אמר רבי בא אף
 על גב דאת אמר בטלה מגילת תענית הנכה ופורים לא בטלו מיליהון דרבנן אמרין בטלה מגילת
 תענית ר' אבון ציים כל ערובת שוכא ר' יוחנן ציים כל ערובת ריש שתא ר' זעירה צם תלת מאון
 דצומין ואת דאמרין תשע מאון ולא חש על מגילת תענית ר' יעקב בר

[דף ו' ע"ב]

אהא מפד לספרייה אין אתת איתא מישאלנכון אימרין לה בכל מתענין חזק משבתות ומים טובים
 וראשי חדשים ואלו של מועד והנכה ופורים. שמעון בר בא אמר אתא עובדא קומי ר' יוחנן והורי
 פרבי יוסי ותנה ר' לעזר מצטער ואמר שבקין סתמא ועבדין ביהדייא אשכח תני לה ר' חיה בשם
 רבי מאיר כד שמע דתני לה ר' חיה בשם רבי מאיר אמר יאות סבא ודע פרקי גרמיה ר' מנא בעא

קומי ר' יודן לא בן אמר רבי חזקיה ר' אבהו בשם ר' לעזר כל מקום ששנה רבי מחלקת ואחר כך שנה סתם הלכה כסתם אמר ליה לא ר' דילמא חורן מה הן אן דאשכח רבי מחלקת וחדור ושנה סתם הלכה כסתם אתר דלא אשפח רבי מתני מחלקת אלא אחרים שנו מחלקת ורבי שנה סתם לא כל שכן תהא הלכה כסתם אתר ר' חזקיה רבי יעקב בר אהא ר' שמעון בר אבא בשם ר' לעזר ואפלו אחרים שנו מחלקת ורבי שנה סתם הלכה כסתם ולמה הוא מורה ליה כיהידייא ר' שמואל בר יונה בשם ר' אהא הדא דאת אמר בשאין מחלקת אצל סתם אבל אם יש מחלקת אצל סתם לא בדיא הלכה כסתם ר' יודן נשייא שלח לרבי הושעיה רבה דהא עמם וחד לגין דהמר שלח ואמר לו קומת בנו (אסתר ט) ומתנות לאביונים חור ושלח ליה חד עגל וחד גרב דהמר שלח ואמר לו קומת בנו (שם) ומשלוח מנות איש לרעהו. תני במקום שנכנסין קורין אותה בארבעה עשר ר' יוסה בעי אם במקום שנכנסין אל יקראו אותה כל עמר:

הלכה ה' משנה קראו את המגלה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני אין בין אדר הראשון לאדר שני אלא מקרא מגלה ומתנות לאביונים:

גמרא מתניתא שעברו ואחר כך קראו אותה אבל אם קראו אותה ואחר כך עברו לא בדיא מתניתא לא אמרה בן אלא קראו את המגלה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני ר' סימון בן רבי יהושע בן לוי כתיב (אסתר ט) לקיים את אגרות הפרים הזאת מה תלמוד לומר השנית אלא מיכן שאם קראו אותה באדר הראשון ונתעברה השנה קורין אותה באדר השני ר' ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק מה עשו מרדכי ואסתר כתבו אגרות ושלחו לרבותינו שכן אמרו להם מקבלין אתם עליכם שני ימים הללו בכל שנה אמרו להן לא דינו הצרות הפאות עלינו אלא שאתם רוצין להוסיף עלינו עוד צרתו של המן. חזרו וכתבו להן אגרת שניה הדיא הוא דכתיב לקיים עליהם את אגרות הפרים הזאת השנית מה היה כתוב בה אמרו להן אם מדובר זה אתם מתיראים הרי היא כתובה ומעלה בארפיים (אסתר י) הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שמונים וחמשה וקנים ומהם שלשים וכמה נביאים היו מצטערין על

[דף ז' ע"א]

הדבר הזה אמרו כתיב (ויקרא כז) אלה המצות אשר צוה ה' את משה אלו המצות שנצטוינו מפי משה וכך אמר לנו משה אין נביא אחר עתיד לחדש לכם דבר מעתה ומרדכי ואסתר מבקשים לחדש לנו דבר לא זוו משם נושאים ונותנין בדבר עד שהאיר הקדוש ברוך הוא את עיניהם ומצאו אותה כתובה בתורה ובנביאים ובכתובים הדיא היא דכתיב (שמות יז) ויאמר ה' אל משה כתוב זאת זכרון

בספר זאת תורה כמה דתימר (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל זכרון אלו הנביאים (מלאכי ג) ויכתב ספר הזכרון לפניו ליראי ה' וגו' בספר אלו הכתובים (אסתר ט) ומאמר אסתר קיים את דברי הפורים האלה ונכתב בספר רב ור' חנינה ור' יונתן ובר קפרא ור' יהושע בן לוי אמרו המגילה הזאת נאמרה למשה מסיני אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה ר' יוחנן ורשב"ל ר' יוחנן אמר הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשה ספרי תורה אינן עתידין ליבטל מה טעמא (דברים ה) קול גדול ולא יסף רשב"ל אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל נאמר כאן קול גדול ולא יסף ונאמר להלן (אסתר ט) וזכרם לא יסוף מזרעם הלכות (חבקוק ג) הליכות עולם לו ר' לוי בשם רשב"ל צפה הקב"ה שהמון הרשע עתיד לשקול כספו על ישראל אמר מוטב שיקדים כספן של בני לכספו של אותו הרשע לפיכך מקדימין וקורין בפרשת שקלים ר' אבהו בשם ר' לעזר בכל שנה ושנה הקיש שנה שהיא מעוברת לשנה שאינה מעוברת מה שנה שאינה מעוברת אדר סמוך לניסן אף שנה שהיא מעוברת אדר סמוך לניסן א"ר חלבו כדי לסמוך גאולה לגאולה ר' לוי בשם רבי חמא בר חנינה אותה השנה היתה מעוברת מה טעמה (אסתר ג) מיום ליום ומהדש להדש שנים עשר הוא חדש אדר אדר הראשון תוספת אדר השני תוספת מה ביניהון ר' שמואל בר רב יצחק אמר שני כבשי עצרת ביניהון נולד בחמשה עשר באדר בשנה שאינה מעוברת ונכנס לשנה שהיא מעוברת אין תימר אדר הראשון תוספת שנה ארוכה היא אין תימר אדר השני תוספת אין לו אלא עד חמשה עשר באדר הראשון א"ר אייבי בר נגרי מתניתא אמר כן אדר הראשון תוספת דתנינן

[דף ז' ע"ב]

תמן הן העידו שמעברין את השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים הן העידו שמעברים את השנה על תניי הדא אמרה אדר הראשון תוספת אין תימר אדר השני תוספת לא קיים על שתא ומעבר לה מר עוקבא אשכח תרין איגרון בהדא כתיב ושפר באפיי ובאפיי חריי מוספה על שתא תלתין יומין ובהדא כתיב ושפר באפייין ובאפיי חבריין מוספה על שתא ירח יומין מאן דאמר תלתין יומין אדר הראשון תוספת ומאן דאמר ירח יומין אדר השני תוספת אין מן הדא לית שמע מינה כלום דא"ר יעקב בר אחא ור' יודן גזורי ר' סימון בשם רבי יהושע בן לוי לעולם שני חדשים מעוברין עיבר את הראשון ולא עיבר את השני מה שעשה עשוי לעולם אדר סמוך לניסן חסר תני רבן שמעון בן גמליאל אומר מצות הנהגות באדר השני אינן נהוגות באדר הראשון הויז מן הספד ומן התענית שהן שויין בזה ובזה ר' בא רב ירמיה בשם רב ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי הלכה כרשב"ג ר' חונה רבה דציפורין אמר הנהיג ר' חנינה דציפורין כהדא דרשב"ג לא אמר אלא הנהיג הא להלכה לא אבל לעניין שמורות כותבין אדר הראשון ואדר השני אלא שכותבין אדר השני תיניין ר' יהודה אומר אדר השני כותב תי"ו ודיין תמן תנינן אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגילה ומתנות

לאביונים ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי אף שימוע שקלים וכלאים יש ביניהן ר' הלכו ורב חונה רב בשם רבי חייה רבה הכל יוצאין בארבעה עשר שהוא זמן קריאתה אמר ר' יוסה ויאות כלום אמרו משמעין על השקלים לא כדי שיביאו ישראל שקליהן בעונתן אם אומר את באדר הראשון עד כדון אית בשתא שיתין יומין כלום אמרו יוצאין אף על הכלאים לא כדי שיהו הצמחין ניכרין אם אומר את באדר הראשון עד כדון אינון דקיקין:

הלכה ו' משנה אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד אין בין שבת ליום הכיפורים אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת:

גמרא תני בשם ר' יהודה אף מכשירי אוכל נפש התירו מה ביניהון ר' חסדי אומר לחדד ראשו של שפוד ביניהון ר' חנינא בריה דר' אבהו הוציא אש מהאבנים ביניהון תני רבי יהודה בר פזי דברזילה הוא הדבר מהו הוא הדבר לחדד ראשו של שפוד הוא הדבר אי להוציא אש מן האבנים הוא הדבר לית לך אלא כהדא אין משחויזין את הסכין אבל משיאה על גב חברתה א"ר חסדי דר' יודא היא דמר ר' יודא בשם שמואל דברי הכל היא כדי להעביר שמנונית שעליה כל אלו ביום טוב אין צריך לומר בשבת אילין אינון והא אית לך תורנין

[דף ה' ע"א]

סקילה בשבת אין סקילה ביום טוב כרת בשבת אין כרת כ"ט מכות ביום טוב אין מכות בשבת אין תימר בדברים שיש בהן אוכל נפש אתינן מיתני והא תנינן משחילין פירות דרך ארובה כ"ט אבל לא בשבת ועוד מן הדא שוחקין עצי בשמים למילה כ"ט אבל לא בשבת א"ר יוסה והוא שמל ועוד מן הדא דתני מודין חכמים לר"מ כחותמות שבקרקע שמפקקין ומפקיעין ומתירין והותכין בשבת מפקקין אבל לא מפקיעין ולא מתירין ולא הותכין ובכלים בשבת מותר אין צ"ל כ"ט: אין בין שבת ל"ה אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת: הא בתשלומין שניהן שוין מתני' דרבי נהונייה בן הקנה דתני ר' נהונייה בן הקנה אומר יום הכיפורים כשבת בתשלומין ר"ש בן מנסיא אומר מחוייבי כריתות כמחוייבי מיתות כ"ד מה נפק מן ביניהון ר' אחא בשם ר' אבונא נערה נדה ביניהון ר' מנא אמר אף אחות אשתו ביניהון על דעתיה דר' נהונייה בן הקנה מה שבת אין לה היתר אחר אימורה אף י"ה אין לו היתר אחר איסורו ואלו הואיל ויש להן היתר אחר איסורן משלם על דעתיה דר"ש בן מנסיא מה שבת יש בה כרת אף י"ה יש בה כרת ואלו הואיל ויש בהן כרת אינו משלם ר' יודה בר פזי אמר מכות וכרת מה אמרינן בה אלו תנייא א"ר יוסה צריכה לרבנן רבי יונה בעי ולמה לא שמע לה מן הדא דתני רשב"י דתני רשב"י ר' טרפון אומר נאמר כרת בשבת ונאמר כרת כ"ה מה כרת שנאמר בשבת אין מכות אצל כרת אף כרת שנאמר כ"ה אין מכות אצל כרת א"ר

מנא קומי ר' יוסי מה צריכה ליה כרשב"ל ברם כר' יוחנן אם מכות אצל מיתה יש לו לא כל שכן מכות אצל כרת דאיתפלגון השוחט אותו ואת בנו לשם עכו"ם ר' יוחנן אמר אם התרו בו לשם אותו ואת בנו לוקח לשם עכו"ם נסקל רשב"ל אמר אפי' התרו בו לשם אותו ואת בנו אינו לוקח מאחר שהתרו בו לשם עכו"ם נסקל א"ל אפי' כר' יוחנן צריכה ליה תמן לשני דברים והכא לדבר א'

[דף ה' ע"ב]

על דעתיה דרשב"ל מה בין אילין תניא לאילין רבנן לאוים לא כריתות רבי יודן אמר הבא על הממזרות אית בניהון ר' חנינא אמר אף המצית גדישו של חבירו ב"ט ביניהון על דעתון דאילין תנייא הואיל ואין בהן כרת משלם על דעתון דאילין רבנן הואיל ויש בהן מכות אינו משלם מעתה אלו נערות שיש להן קנס לא כרבנן א"ר מתניה תיפתר דברי הכל בממזר שבא על הממזרת ואשת אחיו לא יבמתו היא א"ר מתניה תיפתר שהיו לאחיו בנים ואירס אשה ומת ובא אחיו ואנסה:

הלכה ז' משנה אין בין המודר הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש אין בין נדרים לנדבות אלא שהנדרים מתו או נגנבו הייבין באחריותן נדבות מתו או נגנבו אין הייבין באחריותן:

גמרא הא דבר שעושין בו אוכל נפש אסור לא ממאכל נדר רשב"ל אמר כיני מתניתא אין בין המודר הנייה מחבירו למודר הניית מאכל מחבירו ותניי דבי רבי בן המודר הניית מאכל מחבירו לא ישאילנו נפה וכברה ריחים ותנור תני אבל משאיל הוא לו כוסות וקערות ותמחויין שאינן מהנין את האוכל אבל מכניסין את האוכל לפסין וקדירות אסור לטחון ולדרוך אסור לקצור צריכה לבצור צריכה הניית מאכל מהו תני אבל משאילו הוא קורדום הוינן סכרין מימר בקרדום של ביקוע תיפתר בקורדום של נכוש ולית שמע מינה כלום רבי אבונא אמר ר' ירמיה בעי זוסמה מכיון שהוא מרחיק ואת חשר ביה קימחא כמי שהיא נפה אי זהו נדר שאמרו באומר הרי עלי עולה ואי זו היא נדבה שאמרו באומר הרי זו עולה ר' חמא חברין דרבנן בעי אמר הרי עלי וחזר ואמר הרי זה

[דף ט' ע"א]

ר' חנינא בעי לא מסתברא דידה אמר הרי זה וחזר ואמר הרי עלי איסור חמור חל על איסור קל אין איסור קל חל על איסור חמור:

הלכה ח' משנה אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש אלא קרבן אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה תגלחת וצפרים:

גמרא א"ר יודה בר פזי דר' לעזר היא דרבי לעזר אמר אף בשלישית בודקין אותו מפני הקרבן ברם כרבנן השנייה מאונס טהור והשלישית מאונס טמא א"ר יוסה אין לית היא דרבנן ולא אף דר' לעזר

לית היא דתני א"ר לעזר לא לסותרו אמרתי אלא שלא יביא קרבן לא אמרתי שאינו זב לסתור זב הואיל לסתור לא אמרתי אלא שלא יביא קרבן הדא אמרה דברי הכל היא אין תימר דר' לעזר היא ניתני השנייה בסתירה ולא בקרבן השלישית בסתירה ובקרבן על דעתיה דר' לעזר ראה שתיים בשופי ואחת באושי סותרת ואינה מביאה קרבן א"ר יודן

[דף ט' ע"ב]

מתניתא בשני בני אדם א"ר חנינא מתניתא אמרה כן אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה ותגלחת וציפורים הדא אמרה בשני בני אדם אנן קיימין אין תימר באדם אחד ניתני אין בין בהרת גדולה לבהרת קמנה היך מה דאת אמר תמן בשני בני אדם אנן קיימין והכא בשני בני אדם אנן קיימין פרהה בו מתוך הסגר ר' יוחנן אמר טעון ציפורים ר' לעזר אמר אין טעון ציפורים א"ר בא בר ממל מתניתא מסייעא לר' יוחנן מן הצרוע להביא את שפרחה בכולו שיהא טעון צפרים והלא דין הוא מה אם מי שטהר ואין סימני מטמאיו עמו טעון צפרים מי שטהר וסימני מטמאיו עמו אינו דין שיהא טעון צפרים והלא שעמד בו שני שבועות יוכיח שטהר וסימני מטמאיו עמו ואין טעון צפרים אף אתה אל תתמה על מי שפרחה בכולו שאע"פ שטהר וסימני מטמאיו עמו ואינו טעון צפרים ת"ל מן הצרוע להביא את שפרחה בכולו שיהא טעון צפרים אם אומר את לטהר מתוך הסגר לא יהא טעון צפרים ויתביניה לא מוטב להשיב פריחה על פריחות ולא עמידה על פריחות אמר ר' חנינה חבון דרבנן מתניתא מסייעא לר' דכן תני מתיב להבריה לא אם אמרת בזה שאינו נזקק להליטה תאמר בזה שהוא נזקק להליטה הואיל והוא נזקק להחליט יהא טעון צפרים אמר ר' יעקב בר אהא סופה מסייעא לרבי לעזר הטהר מתוך הסגר פטור מפריעה ומפרימה ומתגלחת ומצפרים כל מה דאנן קיימין הכא בפריחות אמר רבי שמואל בר אבדומא מה פליגין להביא צפרים אבל להביא קרבן כל עמא מודיי שאינו מביא קרבן ותני בשביעית יגלה ובשמיני יביא את שהוא טעון תגלחת מביא קרבן את שאינו טעון תגלחת אינו מביא קרבן ר' חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי בר חנינה (ויקרא יג) כל ימי אשר הנגע בו יטמא את שטומאתו תלויה בנגעו יצא

[דף י' ע"א]

זה שטומאתו תלויה בספירות ימיו עד כדון פריעה ופרימה תגלחת וצפרים מניין ר' לעזר דרומיא בשם ר' שמי (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע ביום את שהוא מטמא ומיטהר ביום א' יצא זה שאינו מיטמא ומיטהר ביום אחד:

הלכה ט' משינה אין בין ספרים לתפילין ומזוזות אלא שהספרים נכתבין בכל לשון ותפילין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית:

מסכת סוטה פ"ק תשיעי

א. נמצא בעבר הירדן, היו עורפין, שנאמר (דברים כא): "כי ימצא חלל וגו', לרבות עבר הירדן. רבי אליעזר אומר: בכלן אם היה חלל - היו עורפין. אמר לו רבי יוסי ברבי יהודה, אמרו לו לרבי אליעזר: אי אתה מודה, שאם היה חנוק ומטל באשפה, שאין עורפין, לכך נאמר חלל, אם כן, למה נאמר נופל? אלא שאפילו הרוג ותלוי באילן - לא היו עורפין, שאפילו נמצא בעליל - לא היו עורפין, שמצוה לעסק במדידה.

ב. כיצד עושין לו? שלוחי בית דין יוצאין ונוטלין סימנים, וחופרין וקוברין אותו, ומצינין את מקומו, עד שיבואו לבית דין שבלשכת הגזית ומודדין.

ג. נמצא סמוך לספר, בעיר שיש בה עובדי כוכבים, או בעיר שאין בה בית דין - מודדין לעיר שיש בה בית דין. אם היה עיר עובדי כוכבים בינתים, או סמוכה לירושלים - לא היו מודדין אלא מניחה אותה ומודדין לה חוצה.

ד. מקום גתה ותפיסתה - הרי זו אסורה, כמה היא תפיסתה? ארבעים. רבי אומר: חמשים אמה.

ה. הזקנים אומרים (דברים כא): "דינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו". כהנים אומרים (שם): "כפר לעמך ישראל אשר פדייתה ה'" וגו'. ורוח הקדש אומרת (שם): "ונכפר להם הדם". שלשה דברים - מי שאמר זה לא אמר זה. כיוצא בדבר אתה אומר (במדבר יג): "באנו אל הארץ אשר שלחתינו" - אמר יהושע. כלב אמר (שם): "עלה נעלה וירשנו אותה". מרגלים אמרו (שם): "אפס פי עז העם היושב בארץ"; שלוש דברים זה בצד זה - מי שאמר זה, לא אמר זה. כיוצא בדבר אתה אומר (בראשית לח): "ותאמר הכר נא למי החותמת" וגו' - אמרה תמר. (שם): "צדקה

ממני" - אמר יהודה. ורוח הקדש אומרת (שם): "ולא יסף עוד לדעתה" - שלושה דברים זה בצד זה, מי שאמר זה לא אמר זה, ומי שאמר זה לא אמר זה. כיוצא בדבר אתה אומר (שמואל א ד): "אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים האלה" - אמרו כשרין שבהן. רשעים שבהן אמרו (שם): "אלה הם האלהים המפיים" וגו'. לישנא אחרת, עשר מכות היו לו, ושלמו עשר מכותיו במצרים - גבורים שבהן אמרו. (שם): "התחזקו והיו לאנשים" - פלשתים, שלשה דברים זה בצד זה. כיוצא בדבר אתה אומר (שופטים ה): "בעד החלון נשקפה" וגו' - אמרה אמו של סיסרא. ומי שאמר זה לא אמר זה. (שם) חכמות - שרותיה אמרו. הלא ימצאו יחלקו שלל כן יאבדו כל אויבך ה' - אמרה רוח הקדש; שלשה דברים זה בצד זה, מי שאמר זה לא אמר זה. כיוצא בדבר אתה אומר (ירמיהו כו): "מיכה המורשתי היה נביא בימי חזקיה מלך יהודה", ומה היה מתנבא? (שם): "ויאמר אל כל עם יהודה לאמר כה אמר ה' צבאות ציון שדה תחרש וירושלים עיים תהיה, והר הבית לבמות יער". "ההמת המיתוהו" - חזקיה מלך יהודה וכל יהודה. "הלא ירא את ה' ויחל את פני ה' וינחם ה' על הרעה אשר דבר עליהם וינחמו עושים רעה גדולה על נפשותינו" - אומרים כשרים שבהם. רשעים שבהן אמרו (שם): "וגם איש היה מתנבא בשם ה' אוריה בן שמעיהו מקרית היערים ויתנבא על הארץ הזאת ועל העיר הזאת ככל דברי ירמיהו וגו', וישמע אוריהו וירא ויברח ויבא מצרים וישלח המלך יהויקים אנשים מצרים וגו', ויביאוהו אל המלך יהויקים והיוקים ויבאו בחרב" וגו'. אמרו כשם שאוריהו נתנבא ונהרג - כך ירמיהו חזיב להרג, שנאמר (שם): "אף יד אחיקם בן שפן היתה את ירמיהו לבלתי תת אותו ביד העם להמיתו", כל פרשה זו ערוכי דברים, מי שאמר זה לא אמר זה. כיוצא בדבר אתה אומר (נחום א): "משא נינוה ספר חזון נחום האלקשי אל קנא ונוקם ה' נוקם וגו',

מן העולם – נסתלק חרון אף מן העולם. ולא שֶׁהַצְדִּיקִים תולין לעולם בְּחַיֵּיהֶן בלבד, אלא אף אחרי מיתתן, שְׁנֹאֲמַר (בראשית ז): "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמְּבֹרָךְ וְגו'". ומה טִיבֵן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים הַלְלוּ? אלו שִׁבְעַת יְמֵי אֲבֹלוֹ שֶׁל מְתוֹשֶׁלַח הַצְדִּיק שֶׁעֲכָבוּ אֶת הַפְּרָעֵנוּיּוֹת מִלְּבֹא לְעוֹלָם, לְכַף נֶאֱמַר: "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים". דָּבָר אַחֵר: מה טִיבֵן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים הַלְלוּ? מִלְּמַד שֶׁנִּתֵּן לָהֶם הַמְּקוֹם שִׁבְעַת יָמִים לְאַחַר גְּזֵרָה, שְׁמֵא יַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה וְלֹא עֲשׂוּ, לְכַף נֶאֱמַר: "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים". דָּבָר אַחֵר, "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים", מה טִיבֵן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים הַלְלוּ? מִלְּמַד שֶׁשִּׁינָה לָהֶם הַמְּקוֹם סְדוּרוֹ שֶׁל עוֹלָם וְהִיתָה חֲמָה יוֹצֵאת בְּמַעְרָב וְשׁוֹקֵעַת בְּמִזְרָח, לְכַף נֶאֱמַר: "וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים". דָּבָר אַחֵר, מה טִיבֵן שֶׁל שִׁבְעַת הַיָּמִים הַלְלוּ? מִלְּמַד שֶׁנִּתֵּן לָהֶם הַמְּקוֹם שִׁבְעַת יָמִים מֵאֲכֵל וּמִשְׁתֵּה, וַיִּשְׁבוּ וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ. וְהֵרָאֵם מֵעֵין הָעוֹלָם הַבָּא, כֹּל כֵּף לְמָה? כְּדִי שִׁכִּירוּ וַיִּדְעוּ מַה אָבְדוּ.

ב. כֹּל זְמַן שֶׁהִיא אֲבָרְהָם קִיָּם – הִיא שִׁבְעָה, שְׁנֹאֲמַר (בראשית כד): "וַיְהִי בֵרֶךְ אֶת אֲבָרְהָם בְּכָל", מִשְׁמַת אֲבָרְהָם (שם): "וַיְהִי רַעֲב בְּאֶרֶץ". בֵּא יִצְחָק – הִיא שִׁבְעָה, שְׁנֹאֲמַר (בראשית כו): "וַיִּזְרַע יִצְחָק" וְגו'. כֹּל זְמַן שֶׁאֲבָרְהָם הִיא קִיָּם – הִיא הַבְּאֵרוֹת נֹבְעוֹת מִיָּם, מִשְׁמַת אֲבָרְהָם מה הוא אֹמֵר? (שם): "כָּל הַבְּאֵרוֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ" וְגו'. אֲמָרוּ, הוֹאִיל וְאִין נֹבְעוֹת מִיָּם אֵינָם אֵלָא תִּקְלָה לָנוּ מִפְּנֵי הַגִּיטוֹת, עֲמִדוּ וְסַתְּמוּ, בֵּא יִצְחָק, הִיוּ הַבְּאֵרוֹת נֹבְעוֹת מִיָּם, שְׁנֹאֲמַר (שם): "וַיִּשָּׁב יִצְחָק וַיַּחְפֵּר אֶת בְּאֵרוֹת הַמַּיִם וְגו' וַיַּחְפְּרוּ עֲבָדָיו" וְגו'.

ג. כֹּל זְמַן שֶׁהִיא יִצְחָק קִיָּם – הִיתָה בְּרָכָה לְזֵרַע, שְׁנֹאֲמַר (בראשית כו): "וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַחַיִּי" וְגו', עַד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב לְאֶרֶם נְהָרִים לֹא נִתְבָּרַךְ בֵּיתוֹ שֶׁל לָבָן הָאֲרָמִי, שְׁנֹאֲמַר (בראשית לו): "כִּי מָעַט אֲשֶׁר הִיא לָךְ לִפְנֵי וַיִּפְרָץ לָרֹב וַיִּבְרַךְ ה' אוֹתָךְ לְרִגְלֶיךָ". וְאֹמֵר (שם): "נִחַשְׁתִּי וַיִּבְרַכְנִי ה' בְּגִלְגָלְךָ".

ה' אַרְךָ אַפִּים וְגִדְל כַּח וְגו' נֹזַעַר בֵּינָם וְגו', כֹּל פְּרִשָּׁה זוֹ עֲרוּבֵי דְבָרִים, מִי שְׁאֲמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אֶתְּהָ אֹמֵר (תהלים נח): "לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְּתָם הָאֱמָנָם אֵלֶם צָדֵק וְגו', אֵף בְּלֹב עוֹלוֹת וְגו', זֵרוּ רְשָׁעִים מִרְחָם" וְגו'; כֹּל הַפְּרִשָּׁה זוֹ עֲרוּבֵי דְבָרִים, מִי שְׁאֲמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה. כִּיּוֹצֵא בְּדָבָר אֶתְּהָ אֹמֵר (שיר השירים ח): "תַּחַת הַתְּפוּחִת עוֹרְרַתִּי"; אֲמָרָה רֹחַ הַקֹּדֶשׁ (שם): "שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם עַל לִבְךָ" וְגו'. אֲמָרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (שם): "כִּי עֵזָה כְּמוֹת אֶהְבֶּה" – אֲמָרוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, מִי שְׁאֲמַר זֶה לֹא אָמַר זֶה'.

מסכת סוטה פרק עשירי

א. בְּזִמָּן שֶׁצְדִיקִים בָּאִין לְעוֹלָם – טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרָעֵנוּיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. וְכִשְׁנֹפְטִים מִן הָעוֹלָם – פְּרָעֵנוּיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. בְּזִמָּן שֶׁהָרְשָׁעִים בָּאִין לְעוֹלָם – פְּרָעֵנוּיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. וְכִשְׁמִסְתַּלְקִין מִן הָעוֹלָם – טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרָעֵנוּיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם. וּמִנִּין שֶׁכְּשֶׁהַצְדִּיקִים בָּאִין לְעוֹלָם טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרָעֵנוּיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שְׁנֹאֲמַר (בראשית ה): "וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ" לֹאמַר זֶה יִנְחַמְנֵנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ" וְגו'. וּמִנִּין וְכִשְׁנֹפְטִין מִן הָעוֹלָם פְּרָעֵנוּיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שְׁנֹאֲמַר (יִשְׁעִיָּהוּ נז): "הַצְדִּיק אָבַד וְאִין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב". וְאֹמֵר (שם): "יֵבֵא שְׁלוֹם יִנְחוּ עַל" וְגו'. הוֹלֵךְ שְׁלוֹם אֶל הַקְּבֵר. וְאֹמֵר (שם): "וַאֲתָם קָרְבוּ הִנֵּה בְנֵי עוֹנְנָה זֵרַע מִנְּאֶף" וְגו'. וּמִנִּין כְּשֶׁהָרְשָׁעִים בָּאִין לְעוֹלָם? פְּרָעֵנוּיּוֹת בָּאָה לְעוֹלָם וְטוֹבָה מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שְׁנֹאֲמַר (משלי יא): "כִּבְבֵּא רִשְׁעָה בָּא גַם בּוֹז" וְגו'. וּמִנִּין שֶׁכְּשֶׁמִּסְתַּלְקִין מִן הָעוֹלָם טוֹבָה בָּאָה לְעוֹלָם וּפְרָעֵנוּיּוֹת מִסְתַּלְקָת מִן הָעוֹלָם? שְׁנֹאֲמַר (שם): "וּבִכְאֹד רִשְׁעִים רִנָּה". וְאֹמֵר (דְּבָרִים יג): "לְמַעַן יִשׁוּב ה' מִחֲרוֹן אַפּוֹ" וְגו'. כֹּל זְמַן שֶׁהָרְשָׁעִים בְּעוֹלָם – חֲרוֹן אֵף לְעוֹלָם, אָבְדוּ

בואם אל קצה ארץ כנען, אלא מלמד שמן המן שלקטו ביום שמת בו משה אכלו הימנו, משבעה באדר ועד ששה עשר בניסן שלשים ותשעה יום עד שהקריבו עמר בגלגל, לא פסק המן, ולא רצו לאכל מתבואת ארץ כנען. רבי אליעזר בן עזריה אומר: משלו משל, למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שאמר לעבדו: מזג לי בחמין, אמר לו: אין כאן חמין. אמר לו: אם לאו, מזג לי בצונן, להודיעך כמה היה פה להם לישראל, שאלו ירד מן ישראל לא אכלו מתבואת ארץ כנען. שנה שציאו בה ישראל ממצרים, בששה עשר באיר ירד מן ישראל, ובשבעה באדר פסק מליד. אותו היום מת משה, ובששה עשר בניסן כלה מה שבידן, שנאמר (שם): "ויאכלו מתבואת ארץ כנען בשנה ההיא". דבר אחר: מה תלמוד לומר? (שם): "ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה". והלא חסרין שלשים יום, אלא שאכלו עוגות מצות שהוציאו בידן ממצרים, שהיה יפות להם כמן.

ג. ומנין שבשבעה באדר נולד משה, שנאמר (דברים לא): "ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", שאין תלמוד לומר "היום", ומה תלמוד לומר 'היום'? מלמד שהיום מלאו שנותיו. דבר אחר, מה תלמוד לומר "היום"? מלמד שהן מאה ועשרים שנה מכונות מיום ליום. דבר אחר, מה תלמוד לומר 'היום', מלמד שהקדוש ברוך הוא משלים שנותן של צדיקים בראון ובשמחה, שנאמר (שמות כג): "את מספר ימיה אמלא", ומנין שבשבעה באדר מת משה? שנאמר (דברים לד): "ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב שלשים יום" וגו'. (יהושע א): "ויהי אחרי מות משה עבד ה' וגו' ועתה קום עבדו וגו' ויצו יהושע את שוטרי העם לאמר עבדו בקרב המחנה וגו', ואומר (יהושע ד): "והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון" וגו', צא ממנו שלשים ושלשה למפרע, ואתה מוצא שבשבעה באדר מת משה.

עד שלא ירד יוסף למצרים - לא נתברך ביתו של פוטיפר, משירד, מהו אומר (בראשית לט): "ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף", עד שלא ירד יעקב למצרים היה רעב, שנאמר (בראשית מה): "כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ" וגו', משירד מהו אומר? (בראשית מו): "הא לכם זרע וזרעתם את האדמה". אמר רבי יוסי: כיון שמת יעקב אבינו, חזר הרעב ליושנו, שנאמר (בראשית נ): "ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם" וגו', נאמר כאן כלכול, ונאמר להלן כלכול, מה כלכול האמור להלן - רעב, אף כלכול האמור כאן - רעב, כל זמן שהיו יוסף ושכטו קמים - היו ישראל מתנהגים בגולה וכבוד, שנאמר (שמות א): "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו" וגו', משמת, מהו אומר? "ועמת יוסף וגו', ויקם מלך חדש וגו', ויאמר אל עמו וגו', הבה נתחכמה לו" וגו'.

מסכת סוטה פרק אחד עשר

א. כל זמן שהיתה מרים קימת - היתה באר מספקת את ישראל. משמתה מרים מה אומר? (במדבר כ): "ותמת שם מרים" וגו', ולא היה מים לעדה - שנסתלקה הבאר. כל זמן שהיה אהרן קים עמוד ענן מנהיג את ישראל, משמת אהרן מהו אומר (במדבר כא): "וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב" וגו', נעשו ידים לאותו רשע וכא ונלחם את ישראל, אמר: איה הלך התיר שלהם המכביש להם את הארץ.

ב. כל זמן שהיה משה קים - היה מן יורד להם לישראל, משמת משה מהו אומר? (יהושע ה): "וישבת המן ממחרת", ולא שהמן היה תולה להם בחייו אלא אף במיתתו, שמן המן שלקטו ביום שמת משה, אכלו הימנו משבעה באדר ועד ששה עשר בניסן שלשים ותשעה ימים עד שהקריבו את העמר בגלגל, שנאמר (שמות טז): "ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד בואם אל ארץ נושבת", שאין תלמוד לומר "עד בואם", מה תלמוד לומר "עד

ז. כיוצא בדבר אתה אומר? (שמואל-א י, ב): "בלכתך היום מעמדי וגו' בצלצח", היכא מצינו שנקברה רחל בגבול בנימין בצלצח? והלא לא נקברה אלא בבית לחם חלקו של יהודה? שנאמר (בראשית לה): "ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת", ואין אפרת אלא חלקו של יהודה, שנאמר (מיכה ה): "ואתה בית לחם אפרתה צעיר להיות באלפי יהודה", אלא אמר לו, עכשו שאני מדבר עמך הנם על קברות רחל אתה הולך, והן באין, ומוצא אתה אותן בגבול בנימין בצלצח. כיוצא בדבר אתה אומר (שמואל א כב): "ישאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה וחניתו בידו", אם בגבעה אין ברמה, ואם ברמה אין בגבעה, אלא מי מעמיד רגלי של שאול בגבעה? בית דינו של שמואל הרמתי. כיוצא בדבר אתה אומר (תהלים קכב): "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים", אפשר לומר כן? אלא מי מעמיד רגלינו במלחמה? בתי דינין של דוד שיושבים בשערי ירושלים, כיוצא בדבר אתה אומר (זכריה יד): "יסוב כל הארץ כעברה מגבע לרמון נגב ירושלים"; והלא נגב ירושלים מישור היה, וגבע ורמון מקום טרשין וקפקסין? אלא מה גבע ורמון עתידות להיות מישור נגד ירושלים, כך כל ארצות עתידות להיות מישור נגד ירושלים.

ח. כיוצא בדבר אתה אומר (שמואל-ב כא): "ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדרי אל וגו' המחלתי", היכן מצינו שנתנה מיכל לעדריאל המחלתי? והלא לא נתנה אלא לפלטי בן ליש אשר מגלים? שנאמר (שמואל א כה): "וישאול נתן את מיכל בתו אשת דוד לפלטי בן ליש", אלא מקיש נשואי מיכל לנשואי מרב, מה נשואי מרב בעברה - אף נשואי מיכל לפלטי בן ליש בעברה היה.

ט. שאלו תלמידיו את רבי יוסי: האיך נשא דוד אחות אשתו. אמר להן: לאתר מיתת מרב נשאה. רבי יהושע בן קרחה אומר: שלא היו קדושי קדושי גמורים, שנאמר

ד. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: כיון שיצאו ישראל ממצרים נתמנו להן שלשה פרנסים טובים, אלו הן: משה ואהרן ומרים, בזכותן נתנו להם שלש מתנות - באר ועמוד ענן ומן. באר - בזכות מרים. עמוד ענן - בזכות אהרן. מן - בזכות משה. מתה מרים - בטלה הבאר, וחזרה בזכות משה ואהרן. מת אהרן - בטל עמוד הענן, וחזרו שניהם בזכות משה. מת משה - בטלו שלשתן ולא חזרו, שנאמר (זכריה יא): "ואכחיד את שלשת הרועים בירח אחד" וגו', והצרעה לא עברה את הירדן, אלא עמדה על שפת הירדן וזרקה בהן מרה.

ה. כל זמן שהיו יהושע והזקנים קימים לא עמד שיקרא בכני ישראל, ולא הזיקו עובדי כוכבים את ישראל, שנאמר (שופטים ב): "ויעבדו העם את ה' כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים אשר האריכו ימים אחרי יהושע", משמת יהושע והזקנים, מהו אומר? (שופטים ג): "ויעבדו בני ישראל את כושן רשעתים שמונה שנים"; למה נקרא שמו רשעתים? שפעשה שתי רשעות, אחת שנשתעבד בהם בישראל, ואחת שעבר על השבועה.

ו. כל זמן שהיה שמואל קים - היו פלשתים נופלים ביד ישראל, שנאמר (שמואל א ז): "ותהי יד ה' בפלשתים כל ימי שמואל", משמת שמואל, מהו אומר? (שמות כה): "וימת שמואל ויאספו ויקבצו פלשתים את מחניהם לצבא להלחם עם ישראל", כתוב אחד אומר: "ושמואל מת" וגו', וכתוב: "וימת שמואל" וגו', אלא שמואל, מת - זו מיתה ודאי. וימת שמואל - לענינו של שאול. רבי אליעזר אומר: הרי הוא אומר (שם): "ויאמר לה מה תארו ותאמר איש זקן עולה", שלא תעלה על דעתך שלא מת שמואל, אלא מת הוא, ואומר (שמות כח): "ויספדו לו כל ישראל ויקברוהו ברמה בעירו"; וכי אין אנו יודעין שהרמה עירו? אלא מלמד שספדו לו כל ישראל בדרך שספדוהו ברמה.

ג. "בן שלשים ושתים שנה יהורם במלכו ושמונה שנה מלך בירושלים" (דברי הימים-ב כא). ובאחזיהו בנו מהו אומר? "בן ארבעים ושתים שנה אחזיהו במלכו ושנה אחת מלך בירושלים" (שם כב). ובמקום אחר הוא אומר (מלכים ב ח): "בן עשרים ושתים שנה אחזיהו במלכו". אמר רבי יוסי: וכי האידך אפשר לכן שיהא גדול מאביו עשרים שנים? אלא כיון שהשיא אסא מלך יהודה את בתו של עמרי מלך ישראל ליהושפט בנו לאשה, נגזרה על מלכות דוד שתכלה עם בית אחאב, שנאמר (דברי הימים ב כב): "ומאלהים היתה תבוסת אחזיהו" וגו', ונפלו שניהם בו ביום זה עם זה.

ד. פיוצא בו (דברי הימים-א ה): "כלם נתיחסו בימי יותם מלך יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל", אפשר לומר כן? והלא עזיה קבר את ירבעם ועוד שלשה מלכים אחריו, אלא כל אותן עשרים וחמש שנה שהיה עזיה המלך מצורע (דברי הימים-ב כו) "יותם בנו על בית המלך שופט את עם הארץ".

ה. עד שלא נגנו אליהו - היתה רוח הקדש מרבה בישראל, שנאמר (מלכים-ב ב): "ויאמר אליהו אל אלישע שב נא פה פי ה' שלחני עד בית אל", מהו אומר (שם)? "ויצאו בני הנביאים אשר בית אל אל אלישע" וגו'. מהו אומר? (שם): "ויגשו בני הנביאים אשר פריחו וגו' כי ה' שלחני הירדנה" וגו', מהו אומר (שם): "וחמשים איש מבני הנביאים הלכו ויעמדו מנגד מרחוק וחנו עמו ושניהם עמדו על הירדן", יכול מפני שהן מועטין? תלמוד לומר: "וחמשים איש" וגו', יכול מפני שהן קטנים? תלמוד לומר: "ויאמרו אליו הידעת כי היום ה' לוקח את אדוניך", 'אדונינו לא אמרו אלא 'אדוניך' - מלמד שכלם חבריו של אליהו היו, והיו שקולין כנגד אליהו, ומניין שנסתלקה מהן רוח הקדש? שנאמר (שם): "ויאמרו אליו הנה נא יש את עבדיך

(שמואל ב ג): "תנה את אשתי את מיכל אשר ארשתי לי" וגו'. כשם שלא היו קדושי קדושי גמורים, כך לא היו נשואיו נשואין גמורים. כתוב אחד אומר: (שמואל ב כא): "ואת חמשת בני מיכל בת שאול אשר ילדה לעדריאל וגו' המחלתי", וכתוב אחד אומר (שמואל ב ו): "ולמיכל בת שאול לא היה לה ולד עד יום מותה", כיצד תקימו שני כתובין הללו? אמור מעתה, בנים של מרב היו, ילדה מרב וגדלה מיכל אותן, ונקרא על שמה, שנאמר (רות ד): "ותקראנה לו השכנות שם לאמר יולד בן לנעמי", ואומר (במדבר ג): "ואלה תולדות אהרן ומשה" וגו'.

מסכת סוטה פרק שנים עשר

א. (דברי הימים ב): "בשנת שלשים ושש למלכות אסא עלה בעשא מלך ישראל על יהודה ויבן את הרמה" וגו', אפשר לומר כן? והלא אסא קבר את בעשא בשנת עשרים ושש למלכותו, מה תלמוד לומר בשנת שלשים ושש? נגד שלשים ושש שנה שנתחתן שלמה במלך מצרים, ונגד שלשים ושש שנה שנגזרה גזרה על מלכות בית דוד שתחלק, ובאחרונה עתידה שתחזר להם, וכנגד שלשים ושש שנה שנגזרה גזרה על מלכי ארם, שיהיו שוטנין על ישראל, ובאחרונה עתידין לפול ביד בני דוד, לכך נאמר בשנת שלשים ושש שנה למלכות אסא.

ב. וימת כדבר ה' אשר דבר אליהו וימלך יהורם תחתיו בשנת שנים ליהורם בן הושפט מלך יהודה" (מלכים ב א), אפשר לומר כן? והלא יהושפט מלך אחריו חמש שנים! אלא כיון שהלך יהושפט מלך יהודה עם אחאב מלך ישראל לרמות גלעד, נגזרה גזרה על יהושפט להרג, שנאמר (מלכים א כב): "ויהי כראות שרי הרב את יהושפט" וגו', ראוי להרג באותה שעה, אלא מלמד שבשכר זעקה שזעק תלה לו הכתוב שבע שנים והיה מונין לבנו.

חמשה, חמשים אַנשים בני חיל" וגו'. אֶפְשֶׁר לִבְנֵי אָדָם, אִמַּשׁ אוֹמְרִים "הִידְעַת פִּי הַיּוֹם ה' לֹקַח אֶת אֲדוֹנָיךָ", וְעַכְשָׁו אוֹמְרִים "יִלְכוּ נָא וַיִּבְקְשׁוּ אֶת אֲדוֹנָיךָ"? אֵלָא מִלְמַד שְׁנִסְתַּלְקָה מִהֶן רִיחַ הַקֹּדֶשׁ. (שם): "וַיִּפְצְרוּ בּוֹ עַד בּוֹשׁ וַיֹּאמֶר שְׁלַחוּ"; מַה תִּלְמוּד לומר 'עַד בּוֹשׁ'? מִלְמַד שְׁהִיָּה בּוֹשׁ מֵהֶם. דָּבָר אַחֵר, "עַד בּוֹשׁ", מַה תִּלְמוּד לומר "עַד בּוֹשׁ"? כְּלוֹמַר שְׁנִתְבַּיֵּשׁ מֵהֶם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ אֵינּוּ רוֹצִיָּה לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ, כֹּל זְמַן שְׁהִיָּה אֱלִישֶׁע קִים לֹא הָיוּ גְדוּדֵי אָרֶם בְּאִין בְּגִבּוֹל יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר (מְלָכִים ב ו): "וְלֹא יִסְפוּ גְדוּדֵי אָרֶם לְבֹא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל", מִשְׁמַת אֱלִישֶׁע מָהוּ אוֹמֵר (מְלָכִים ב יג): "וַיִּמַּת אֱלִישֶׁע וַיִּקְבְּרוּהוּ וַיְגִדּוּדֵי מוֹאָב יְבוֹאוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל".

ג. מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן בְּטֵלוּ עָרֵי מִגְרֵשׁ, וּפְסָקוֹ אוֹרִים וְתַמִּים, וּבְטֵלָה מְלוּכָה מִבֵּית דָּוִד, שְׁנֹאֲמַר (עזרא ב): "וַיֹּאמֶר הַתְּרַשְׁתָּא לְהֶם אֲשֶׁר לֹא יֹאכְלוּ מִקְדָּשׁ הַקֹּדֶשִׁים עַד עֲמַד הַכֹּהֵן לְאוֹרִים וְתוֹמִים". אָמַר לוֹ: כִּאֲדָם שְׁאוֹמֵר לְחַבְרוֹ עַד שְׁיַחֲיוּ מַתִּים אוֹ עַד שְׂיֵבֵא מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד.

ד. מִשְׁמַתּוֹ חָגִי זְכִרְיָה וּמְלָאָכִי - נִסְתַּלְקָה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל, וְאָף עַל פִּי כֵן הָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁין בְּבֵת קוֹל. פֶּעַם אַחַת הָיוּ מְסַבִּין בְּעֵלִית בֶּן גּוּרְיֹן בִּירִיחוֹ, וַיִּצְתָּה בֵּת קוֹל מִן הַשָּׁמַיִם וְאָמְרָה: "יֵשׁ בְּכֶם אָדָם אֶחָד שְׂרָאוֹי שְׁתִּשְׂרָה עָלָיו שְׂכִינָה, אֵלָא שְׂאִין דּוֹרוֹ זְכָאֵי לְכָךְ, נִתְנּוּ עֵינֵיהֶם בְּהַלֵּל הַזֶּקֶן. וּכְשִׁמַּת, הִסְפִּידוּהוּ: "הִי חֲסִיד הִי עֲנִי תִלְמִידוֹ שֶׁל עֲזָרָא".

ה. וְשׁוֹב פֶּעַם אַחֲרַת הָיוּ מְסַבִּין בְּעֵלְיָה בְּיַבְנָה, וַיִּצְאָת בֵּת קוֹל וְאָמְרָה: "יֵשׁ כָּאֵן אֶחָד שְׂרָאוֹי שְׁתִּשְׂרָה שְׂכִינָה עָלָיו אֵלָא שְׂאִין דּוֹרוֹ זְכָאֵי לְכָךְ", נִתְנּוּ עֵינֵיהֶם בְּשִׁמוּאֵל הַקָּטָן, כְּשִׁמַּת, הִסְפִּידוּהוּ: "הִי עֲנִי הִי חֲסִיד תִּלְמִידוֹ שֶׁל הַלֵּל הַזֶּקֶן". וְאָף הוּא אָמַר בְּשַׁעַת מִיתַתּוֹ: "שְׁמַעוּן וַיִּשְׁמַעְאֵל לְחֻרְבָּא וַחֲכֻרוּהִי לְקַטְלָא, וְשָׂאֵר עֲמָא לְבִיזָא וְעָקוּ

מסכת סוטה פרק שלשה עשר

א. מִשְׁנַבְנָה בֵּית רֵאשׁוֹן - נִגְנְנוּ אֶהֱל מוֹעֵד, וְנִגְנְנוּ עֲמוֹ קֶרְשִׁיו, קֶרְסִיו, וּבִרְחִיו וְעִמּוּדָיו וְאֲדָנָיו, וְאָף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיוּ מִשְׁתַּמְשִׁין אֵלָא בְּשִׁלְחֹן שְׁעֵשָׂה מִשָּׁה, וּמִגּוֹרָה שְׁעֵשָׂה מִשָּׁה לֹא הִיָּתָה צְרִיכָה שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה, שְׁקִדְשָׁה הִרְאִשׁוּנָה קִדְשָׁה לְשַׁעֲתָה וְקִדְשָׁה לְעֵתִיד לְבֹא.

ב. מִשְׁנַגְנְנוּ הָאָרוֹן - נִגְנְנוּ עֲמוֹ צִנְצֻנַת הַמֶּן וְצִלְזִחִית שֶׁל שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה, וּמִקְלוֹ שֶׁל אֶהֱרֵן שְׁקִדְיָה, פְּרֻחִיָּה, וְאֶרְגָּזוֹ שֶׁהִשִּׁיבוּ פִּלְשֵׁתִים דּוֹרוֹן לְאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל - כֻּלָּם הָיוּ בְּבֵית קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים. וּמִשְׁנַגְנְנוּ הָאָרוֹן - נִגְנְנוּ עֲמוֹ. וּמִי גִנְנוּ? יֹאשִׁיָּה הַמְּלִיךְ גִּנְנוֹ. מַה רָאָה? כִּיּוֹן שְׂרָאָה שְׁכַתּוֹב בְּתוֹרָה (דְּבָרִים כח): "וְיֹלֶךְ ה' אוֹתָךְ וְאֵת מִלְכָךְ" וגו', פִּקַּד לְלוֹיִם וַיְגַזְזוּהוּ, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרִי הַיָּמִים ב לה): "וַיֹּאמֶר לְלוֹיִם הַמְּבִינִים לְכָל יִשְׂרָאֵל וגו', תִּנּוּ אֶת אֶרֶן הַקֹּדֶשׁ בְּבֵית אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לְכֶם מִשָּׂא בְּכַתְף"; אָמַר לָהֶם: גִּנְנוּ אוֹתוֹ שֶׁלֹּא יַעֲלֶה לְבַבְל כְּשָׂאֵר כָּל הַכְּלָיִם, שְׁתַּחֲזִירוּהוּ לְמִקְוָמָן, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרִי הַיָּמִים ב לה): "עֲתָה עֲבְדוּ אֵת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְאֵת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל", מִיָּד גִּנְנוּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֶרֶן גְּלָה לְבַבְל, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרִי

סגיאין עתידין למיתי על עלמא!¹ ואף על רבי יהודה בן בבא בקשו לומר כן: "הי עניו הי חסיד תלמידו של שמואל הקטן", אלא שנטרפה השעה - שאין מספידין הרוגי מלכות.

ו. יוחנן כהן גדול שמע דבר מבית קדש הקדשים: "נצחין טליא דאזלי לאגחא קרבא באנטוכת"², וכתבו אותה השעה ואותו היום, וכנונו, ואותה שעה היתה שנצחו. שמעון הצדיק שמע דבר מבית קדש הקדשים: "בטלת עבידתא, דיאמר סנאה לאיתאה להיכלא, ונהרג גסקלנוס ובטלו גזרותיו"³; ובלשון ארמי שמע ולא הבינו.

ז. כל זמן שהיה שמעון הצדיק קים, היה נר מערבי תדיר, משמת, הלכו ומצאוהו שפכה, מכאן ואילך מוצאין אותה, פעמים ככה פעמים דלוק. כל זמן שהיה שמעון הצדיק קים - היתה מערכה תדירה, כש מסדרין אותה בשחרית היתה מתגברת והולכת כל היום כלו, והיו מקריבין עליה תמידין ומוספין ונסכיהן, ולא היו מוסיפין עליה אלא שני גזרי עצים עם תמיד של בין הערבים, כדי לקים מצות עשה, שנאמר (ויקרא ו): "ויבער עליה הכהן" וכו'. משמת שמעון הצדיק - תשש כחה של מערכה, כש מסדרין אותה בשחרית לא היו נמנעין מלהוסיף עליה עצים כל היום כלו, כל זמן שהיה שמעון הצדיק קים - ברכה נכנסת בשתי לחם ובלחם הפנים, שתי הלחם מתחלקת בעצרת לפנהנים, ולחם הפנים ברגל לכל המשמרות, יש מהן שאוכלין ושבעין ויש מהן שאוכלין ומותרים, ולא עלה ביד כל אחד ואחד אלא פזית. משמת שמעון הצדיק לא היתה ברכה נכנסת לא

בשתי הלחם ולא בלחם הפנים. הצנועין מושכין ידיהן והגרגרנין חולקין ביניהם, ולא עלה ביד כל אחד ואחד אלא כפול. מעשה בכהן אחד מצפורי שנטל חלקו וחלק חברו, ואף על פי כן לא עלה בידו אלא כפול, והיו קורין אותו בן החמץ עד היום הזה.

ח. אותה שנה שמת בה שמעון הצדיק היה אומר: "בשנה הזו הוא מת"!⁴ אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להם: כל ימות הכפורים היה זקן ולובש בגדים לבנים ומתכסה לבנים - נכנס עמי ויצא עמי. שנה זו, נכנס עמי ולא יצא עמי. לאחר הרגל חלה שבעת ימים ומת. משמת שמעון הצדיק פסקו מלברך בשם.⁴

ט. מעוררין - אלו הלויים שהיו עומדים על הדוכן, ואומרים (תהלים מד): "עורה למה תישן ה'" וגו'. אמר להן רבי יוחנן בן זכאי: וכי יש שינה לפניו? והלא כבר נאמר (תהלים קכא): "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל", אלא כל זמן שישאל שרוין בצער ועובדי כוכבים בנחת ובשלוה, לכך נאמר: "עורה למה תישן ה'". נוקפין - אלו שהיו חובטין אותו במקלות בין קרניו בדרך שעושין לעבודת כוכבים. אמר להם רבן יוחנן בן זכאי: עד מתי אתם מאכילין נבלות למזבח? עמד והתקין להם טבעות בקרקע.

י. עד ימיו היה פטיש מכה בירושלים בחלו של מועד, אף הוא גזר על הודאי ובטל את הדמאי, לפי ששלח בכל גבול ישראל וראה שאין מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד, ומעשר ראשון ומעשר שני - מקצתן מעשרין ומקצתן אין מעשרין. אמר להם: "בני! בואו ואמר לכם, כשם שתרומה

¹ שמעון וישמעאל לחרב, וחבריו לחרג, וישאר העם לבזה וצרות רבות עתידות לבוא על העולם.

² נצחו היולדים שהלכו לערף קרב באנטוכת.

³ במלה העבודה שרצה השונא להביא להיכל, ומת וכו'.

⁴ ספרים אחרים: 'נמנעו אחיו מלברך בשם'.

גדולה יש בה עון מיתה - כף תרומת מעשר וטבל יש בה עון מיתה". עמד והתקין להם, הלוקח פרות מעם הארץ - מפריש מהן מעשר ראשון ומעשר שני, מעשר ראשון מפריש ממנו תרומת מעשר, ונותנה לכהן. ומעשר שני עולה ואכלה בירושלים, מעשר ראשון ומעשר עני - המוציא מחברו עליו הראיה.

מסכת סוטה פרק ארבעה עשר

יד, א רבי יוחנן בן זכאי אומר: משרבו הרצחנים - בטלה עגלה ערופה, לפי שאינה באה אלא על הספק. משרבו הרצחנים בגלוי - בטלה עגלה ערופה. משרבו המנאפים - פסקו מי המרים, לפי שאין מי המרים באים אלא על הספק, עכשו כבר רבו הרואים בגלוי. משרבו בעלי הנאה - נתעונו הדיינים ונתקלקלו המעשים ואין נח בעולם. משרבו רואי פנים בדין - בטל "לא תגורו", ופסק "לא תכירו", ופרקו על שמים ונתנו עליהם על בשר ודם. משרבו לוחשי לחישות בדין - חרון אף בישראל ונסתלקה השכינה, משום שנאמר: "בקרוב אלקים ישפט". משרבו "אחרי בצעם לבם הולך" - רבו "אומרים לרע טוב ולטוב רע". משרבו "האומרים לרע טוב ולטוב רע" - רבו "הוי" בישראל. משרבו מושכי הרק - רבו היהירים, ונתמעטו התלמידים, והתורה חזרה על לומדיה. משרבו היהירים - נתחלו בנות ישראל להנשא ליהירים, שאין דורנו רואה אלא לפנים. משרבו מטילי מלאי על בעלי בתים - רבה השחד והטית המשפט ופסקה טובה והיה לאחור ולא לפנים. ועליהם נאמר, כעל בני שמואל (שמואל א ח): "לא הלכו בניו בדרךיו" וגו'. וכי לקחו שחד ומשפט הטו? - רבי מאיר אומר: חלקם שאלו בפיהם. רבי יהודה אומר: מלאי הטילו על בעלי בתים. רבי עקיבא אומר: קפה תרה של מעשר נטלו בזרוע. רבי יוסי אומר: מתות נטלו בזרוע. אף על פי שלא קלל עלי את שמואל אלא על הנאי, ראה האידך דבקה בו. משרבו מקבלני

טובתך ומחזיקני טובתך - רבו איש הישר בעיניו יעשה, שפלים הגבהו וגבוהים השפלו, ומלכותא אזלא ונגלה, משרבו צרי עין וטורפי טרף - רבו מאמצי הלב מלהלות, ועברו על מה שכתוב בתורה: "השמר לך פן" וגו'. משרבו נטיות הגרון מסקרות העינים - רבו מים המרים, אלא שפסקו. משרבו מקבלי מתנות - נתמעטו הימים ונתקצרו השנים, דכתיב: "ישונא מתנות יחיה". משרבו זחוחי הלב - רבו מחלקת בישראל, תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכן - רבו מחלקת בישראל, שנעשה תורה כשתי תורות. משרבו מקבלי צדקה מכותים - התחילו עובדי כוכבים להתמעט וישראל להתרומם, ואין נוח בעולם לישראל.

מסכת סוטה פרק חמשה עשר

א. משחרב בית המקדש - בטל שמיר ונפת צופים. אמר רבי יהודה: מה טיבו של שמיר זה? בריתו כשעורה, מששת ימי בראשית נברא, ואין כל דבר קשה יכול לעמד בפניו, במה משמרין אותו? כורכין אותו בספוגין של צמר, ומניחין אותו באיטני של אבר מלאה סבין שעורה, ובו בנה שלמה את בית המקדש - "והבית בהבנותו אבן אבן שלמה מסע נבנה" - הדברים ככתבן; דברי רבי יהודה. רבי נחמיה אומר: וכי אפשר לומר כן? והלא כבר נאמר: "כל אלה אבנים יקרות וגו' מגררות במגרה"?! אם כן מה תלמוד לומר "לא נשמע בבית בהבנותו" - שהיה מתקן מבחוץ ומכניס מבפנים. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה באבני מקדש, ודברי רבי נחמיה באבני ביתו, ונותנים אותו על גבי אבנים, על גבי קורות, ומתפתחים לפניו כלוחי פנקס, ולא עוד אלא שנותנין אותו על גבי ברזל, הוא בוקע ויורד מלפניו, ואין כל דבר יכול לעמד בו.

ב. אמר רבי שמעון בן גמליאל: תדע שנתארוו טללים, שבראשונה, כשהיה טל יורד על גבי תבן ועל גבי קש - מלבין. שנאמר (שמות טז): "והנה על פני המדבר

לָהֶן לִישְׂרָאֵל? אֵלָא לְעַנְיָן שְׁנַאָמַר (ויקרא כ): "וְאִם הֵעֵלַם יַעֲלִימוּ עִם הָאָרֶץ" וגו'. בְּרֵאשׁוֹנָה הֵיִתָּה אֵימַת סְנֵהֲדָרִין עֲלֵיהֶן, וְלֹא הָיוּ אוֹמְרִין דְּבָרֵי נְבִלָה בְּשִׁיר. אֲבָל עֲכָשׁוּ שְׂאִין אֵימַת סְנֵהֲדָרִין עֲלֵיהֶן – הֵן אוֹמְרִין דְּבָרֵי נְבִלָה בְּשִׁיר. בְּרֵאשׁוֹנָה לֹא הָיוּ נִפְרָעִין אֵלָא מֵאוֹתוֹ אִישׁ, עֲכָשׁוּ מִמֶּנּוּ וּמִקְרוֹבָיו, שְׁנַאָמַר (ויקרא כ): "וְשִׁמְתִי אֲנִי אֶת פְּנֵי בְּאִישׁ הַהוּא וּבִמְשַׁפְּחָתוֹ" וגו'. מְשִׁלוּ מְשִׁל לָמָּה הַדְּבָר דּוֹמֵה? לְאַחַד שְׁפָרַח בְּעִיר, וּמְסֻרְהוּ לְרוֹצְעֵן⁹, וְרוֹצֵעֵן הֵיִה קָשָׁה מִן הַרוֹצְעֵין⁷, מְסֻרוֹ לְבַעַל זְמוּרָה⁸, וְחִבְטוּהוּ, וְהֵיִה קָשָׁה מִבַּעַל זְמוּרָה. וּמְסֻרְהוּ לְקִטְרוֹן¹⁰ וְחִבְשׁוֹ, וְהֵיִה קָשָׁה מִקְטְרוֹן, וּמְסֻרְהוּ לְשִׁלְטוֹן וְהִטְלִיו בְּקַמִּין¹⁰. אַף יִשְׂרָאֵל – צָרוֹת – אַחֲרוֹנוֹת מְשַׁכְּחוֹת אֶת הָרֵאשׁוֹנוֹת.

ד. בְּפִלְמוֹס שֶׁל אֶסְפְּסִינוֹס – גָּזְרוּ עַל עֲטָרוֹת חֲתָנִים. וְאֵלוּ הֵן עֲטָרוֹת חֲתָנִים, שֶׁל מֶלֶךְ וְשֶׁל גְּבֵרִית, אֲבָל שֶׁל וָרַד וְשֶׁל הַדָּס – הַתִּירוֹ. בְּפִלְמוֹס שֶׁל טִיטוֹס גָּזְרוּ עַל עֲטָרוֹת כָּלוֹת, זֶה עִיר שֶׁל זֶהב, אֲבָל יוֹצֵא בְּגָפָה שֶׁל מֶלֶת. וְשִׁלָּא לְלַמֵּד אֶת בְּנֵי יוֹנִית, הַתִּירוֹ לָהֶם לְבֵית רַבִּין גְּמִלְיָאֵל לְלַמֵּד בְּנֵיהֶם יוֹנִית מִפְּנֵי שֶׁהֵן קְרוֹבִין לְמַלְכוּת. וְשִׁלָּא לְסוּד אֶת בֵּיתוֹ בְּסִיד – בְּבִיצַת הַסִּיד, וְאִם עָרַב בּוֹ חוֹל אוֹ תֶבֶן – מֵתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם עָרַב בּוֹ חוֹל – הָרִי זֶה טְרַכְסִיד¹¹ וְאִסּוּר. אִם עָרַב בּוֹ תֶבֶן – מֵתוֹ. פְּלִמוֹס הָאֲחָרוֹן גָּזְרוּ עַל חֲפַת חֲתָנִים. אֵלוּ הֵן חֲפַת חֲתָנִים – זְהוּרִית הַמְּזוּהָבֶת, אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אֶפִּיפִירוֹת¹², וְתוֹלָה בָּהּ כָּל מָה

דַּק מִחֶסֶפְסִים; וְעָכְשׁוּ מְשַׁחֲרֵי. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה כָּל עִיר שֶׁהָיוּ טָלְלִין מְרַבִּין מִחֲבֵרוֹתֶיהָ – הָיוּ פְרוֹתֶיהָ מְרַבִּין. עֲכָשׁוּ – מְמַעֲטִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָאֵל אוֹמֵר, מִשׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ – אֵין יוֹם שְׂאִין בּוֹ קָלְלָה, וְלֹא יָרַד טַל לְבִרְכָה, וְנִטַּל טַעַם הַפְּרוֹת, וְרֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן עוֹמֵד. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אַף נִטַּל שְׁמֵן הַפְּרוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלֵעָזָר אוֹמֵר: טְהַרָה נְטִלָה אֶת הַטַּעַם וְאֶת הָרִיחַ, מִעֲשָׂרוֹת נְטִלָה שְׁמֵן דָּגָן. מְשַׁמַּת רַבִּי אֱלֵעָזָר – בְּטַל כְּבוֹד הַתּוֹרָה. מְשַׁמַּת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ – בְּטַל אֲנָשִׁי עֲצָה, וּפְסִקָה מִחֲשָׁבָה מִיִּשְׂרָאֵל. מְשַׁמַּת רַבִּי עֲקִיבָא – בְּטַל זְרוּעוֹת הַתּוֹרָה, וּפְסִקוּ מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה. מְשַׁמַּת רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה – בְּטַלָה עֲטָרַת חֻכְמָה, שְׁעֲטָרַת חֻכְמִים עֲשָׂרָם. מְשַׁמַּת בֶּן עֲזַאי – בְּטַל הַשְּׁקָדִין. מְשַׁמַּת בֶּן זוֹמָא – בְּטַל הַדְּרָשָׁנִין. מְשַׁמַּת רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא – בְּטַל אֲנָשִׁי מַעֲשֶׂה מִיִּשְׂרָאֵל. מְשַׁמַּת אַבָּא יוֹסִי בֶּן קִטְיִנְתָּא "אִישׁ קִטְנְתָּא" – נִתְקַטְנָה חֲסִידוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ "אִישׁ קִטְנְתָּא"? – שֶׁהוּא מְקַטְנֵי הַחֲסִידִים. מְשַׁמַּת רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָאֵל – בָּא גּוֹבְאֵי וְרַבּוֹ צָרוֹת. מְשַׁמַּת רַבִּי – נִכְפְּלוּ צָרוֹת. מְשַׁמַּת רַבִּי – בְּטַלָה עֲנוּהַ וְיִרְאֵת חֻטָּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמִלְיָאֵל אוֹמֵר: אֵין לָהּ כָּל צָרָה שְׁבָאָה עַל הַצְּבוּר, שְׂאִין בֵּית דִּין מְבַטְלִין שְׁמַחָה כְּנִגְדָּה.

ג. מְשַׁבְּטָלָה סְנֵהֲדָרִין – בְּטַל שִׁיר בֵּית הַמִּשְׁתָּאוֹת. וְכִי מָה הֵיִתָּה סְנֵהֲדָרִין מוֹעֲלַת

⁹ מִי שֶׁשָׁנֵּי בְּיָדוֹ לְקוֹשְׁרוֹ וְלָתַת יָדָיו וְרָגְלוֹ בְּכַבְלִים.

¹⁰ תַּנּוּר אֵשׁ.

¹¹ הַחוֹל מְהַדֵּק אֶת הַסִּיד וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הַזֶּקֶן וְטוֹב, וְאִף עַל פִּי שְׁמִשְׁחִיר קֶצֶת – אִסּוּר.

¹² אַרְיָנוֹת שְׁעוֹשִׂים מִן הַתְּנִים וּמִן הַעֲצִים.

⁵ מְשִׁלוּ אֶת הַצָּרוֹת שְׁבָאוֹת עַל יִשְׂרָאֵל מֵעַת שֶׁחָרַב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְגָלְגּוֹ מֵאֲרַצְנוּ – לָמָּה הַדְּבָר דּוֹמֵה?

⁶ לְמִי שְׁמִכָּה בְּרַצְיָעָה.

⁷ הֵיִה קָשָׁה הַחֻטָּא מִן הַרוֹצְעֵן, הָאִישׁ שֶׁפָּרַח

הֵיִה קָשָׁה מִן הַרוֹצְעֵן.

⁸ לְמִי שְׁמִכָּה בְּשׁוֹמֵים שֶׁל עֲנָפִים רַפִּים.

הַבָּא, שְׁנַאֲמַר (ישעיה סו): "שְׁמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם וְגִילוּ בָּהּ כָּל אוֹהֲבֶיהָ" וְגו'.

סְלִיק סֵדֶר נְשִׁים בְּסִייעָתָא דְשַׁמְיָא

שִׁירָצָה, וְשָׁלֵא תִצָּא כְּלָה בְּאִפְרִיזוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר, וְרִבּוּתֵינוּ הַתִּירוֹ שֶׁתִּצָּא בְּאִפְרִיזוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר, אִף עַל פְּלִיטִין¹³ גְּזוֹר רַבֵּי יְהוּדָה בֶּן בְּבָא, וְלֹא הוֹדִיר לוֹ חֲכָמִים.

ה. אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּן אֱלִישֶׁע: מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דִּין הוּא שְׁנִגְזֹר עַל עֲצָמָנוּ שְׁלֵא לְאָכּוֹל בְּשָׂר וְשָׁלֵא לְשִׁתּוֹת יַיִן, אֲלֵא שְׂאִין בֵּית דִּין גּוֹזְרִין עַל הַצְּבוּר אֲלֵא אִם כֵּן רֹב הַצְּבוּר יְכוּלִין לְעַמֵּד בָּהּ. הוּא הִיָּה אוֹמֵר: הוּאִיל וְעוֹקְרִין אֶת הַתּוֹרָה מִבִּינוּתֵינוּ, וְשָׁלֵא לְכַנֵּס לְשַׁבּוּעַ הַבֶּן, דִּין הוּא שְׁנִגְזֹר עַל עֲצָמָנוּ שְׁלֵא לִישָׂא אִשָּׁה וְלַהוֹלִיד בָּנִים וְנִמְצָא זָרְעוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ כְּלָה מֵאֵלִיו. אָמְרוּ לוֹ: הִנֵּחַ לָהֶן לְיִשְׂרָאֵל מוֹטָב שֶׁיְהִיוּ שׁוֹגְגִים וְאֵל יְהִיוּ מְזִידִין. מִשְׁחָרַב בֵּית הָאֲחֵרוֹן רַבּוּ פְרוּשִׁין בְּיִשְׂרָאֵל – שְׁלֵא לְאָכּוֹל בְּשָׂר וְלִישָׂא לְשִׁתּוֹת יַיִן, נִטְפַל לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אָמַר לָהֶם: מִפְּנֵי מָה אֵין אַתֶּם אוֹכְלִים בְּשָׂר וְאֵין אַתֶּם שׁוֹתִים יַיִן? אָמְרוּ לוֹ: נֹאכַל בְּשָׂר? שְׁבַכְל יוֹם הִיָּה תְּמִיד קָרַב עַל גְּבֵי הַמְּזֻבַּח עַכְשָׁו בְּטַל! נִשְׁתָּה יַיִן שְׁמַנְסָכִים עַל גְּבֵי הַמְּזֻבַּח וְעָתָה בְּטַל! ? אָמַר לָהֶם: אִם כֵּן, לָחֵם לֹא נֹאכַל – שְׁכָבֶר בְּטַלוּ מְנַחֹת וּשְׁתִי הַלָּחֵם וְלָחֵם הַפְּנִים. מִים לֹא נִשְׁתָּה – שְׁמַהֲן הִיוּ מְנַסְכִין מִים בְּחַג. תְּאֵנִים וְעֻנְבִים – לֹא נֹאכַל שְׁכָבֶר בְּטַלוּ מְנַחֹת בַּעֲצַרְתָּ! שְׁתַּקּוּ. אָמַר לָהֶם: בְּנֵי יִשְׂרָאֵל! בּוֹאוּ וְאִמְרוּ לָכֶם: לְהַתְּאֵבֵל יוֹתֵר מִדְּאֵי – אֵי אִפְשָׁר, וְשָׁלֵא לְהַתְּאֵבֵל כְּלָל – אֵי אִפְשָׁר, אֲלֵא כִּךְ אָמְרוּ חֲכָמִים: סֵד אָדָם אֶת בֵּיתוֹ בְּסִיד וּמִשִּׁיר דְּבַר מְעֻט זָכַר לִירוּשָׁלַיִם. עוֹשֶׂה אָדָם כָּל צָרְכֵי הַסְּעוּדָה וּמִשִּׁיר דְּבַר מְעֻט זָכַר לִירוּשָׁלַיִם. עוֹשֶׂה אִשָּׁה כָּל תְּכֻשִׁיטָּהּ וּמִשִּׁירָה דְּבַר מְעֻט זָכַר לִירוּשָׁלַיִם, שְׁנַאֲמַר (תהלים קלז): "אִם אֲשַׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי תִדְבַק לְשׁוֹנֵי לְחֻכֵי אִם לֹא אֲזַכְרֶכִי" וְגו'. וְכָל הַמִּתְאֵבֵלִים עָלֶיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה – שְׁמַחִים עִמָּה לְעוֹלָם

¹³ שְׁמֹן אִפְרָכְמוֹן.

<p>11</p> <p>ראשון Sunday</p> <p>זמן מוצי"ט 7:34 Yom Tov Ends</p>	<p>כג 23</p>	<p>שמחת תורה Simchas Torah</p> <p>7:04 נץ החמה 9:52 סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 סו"ז תפלה - גר"א 7:34 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: ערובין סג • ירושלמי: מגילה ג • תוספתא: סוטה ט ב"ד: איוב לב-לג • רמב"ם: ברכות ד</p>
<p>12</p> <p>שני Monday</p>	<p>כד 24</p>	<p>אסרו חג</p> <p>7:05 נץ החמה 9:53 סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 סו"ז תפלה - גר"א 7:32 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: ערובין סד • ירושלמי: מגילה ד • תוספתא: סוטה י ב"ד: איוב לד-לה • רמב"ם: ברכות ה</p>
<p>13</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>כה 25</p>	<p>7:06 נץ החמה 9:53 סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 סו"ז תפלה - גר"א 7:30 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: ערובין סה • ירושלמי: מגילה ה • תוספתא: סוטה יא ב"ד: איוב לו-לז • רמב"ם: ברכות ו</p>
<p>14</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>כו 26</p>	<p>7:07 נץ החמה 9:54 סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 סו"ז תפלה - גר"א 7:29 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: ערובין סו • ירושלמי: מגילה ו • תוספתא: סוטה יב ב"ד: איוב לח-לט • רמב"ם: ברכות ז</p>
<p>15</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>כז 27</p>	<p>7:08 נץ החמה 9:54 סו"ז קר"ש - גר"א 10:50 סו"ז תפלה - גר"א 7:27 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: ערובין סז • ירושלמי: מגילה ז • תוספתא: סוטה יג ב"ד: איוב מ-מא • רמב"ם: ברכות ח</p>
<p>16</p> <p>ששי Friday</p> <p>זדלקת הנרות 5:56 Candle Lighting</p>	<p>כח 28</p>	<p>7:09 נץ החמה 9:55 סו"ז קר"ש - גר"א 10:50 סו"ז תפלה - גר"א 7:26 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: ערובין סח • ירושלמי: מגילה ח • תוספתא: סוטה יד ב"ד: איוב מב • ירושלמי: שיר השירים א • רמב"ם: ברכות ט</p>
<p>17</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>זמן מוצש"ק 7:24 Shabbos Ends</p>	<p>כט 29</p>	<p>בראשית, מבה"ח</p> <p>7:10 נץ החמה 9:55 סו"ז קר"ש - גר"א 10:50 סו"ז תפלה - גר"א 7:24 צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: ערובין סט • ירושלמי: מגילה ט • תוספתא: סוטה טו ב"ד: שיר השירים ב-ג • רמב"ם: ברכות י</p>

מברכים חודש חשוון המולד: שב"ק פארטאגס 23 מינוט נאך 3

דוּרְכָּו וְזֶאֱנִי תִתְקַן הַצּוֹת וְעֵרַשׂ מֵעַן גְּעֵרֵאטְעוֹעֵט פּוֹן גַּנְבִּים.

(ספר המדות אות נגבה ונגזרה חלק ב' סימן ה')